

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS

VUOSIKERTOMUS 2005

■
Korkeimman hallinto-oikeuden vuosikertomus
vuodelta 2005 on julkaistu suomeksi, ruotsiksi,
englanniksi ja ranskaksi.

■
Ulkoasun suunnittelu: Adplus Oy

■
Valokuvat: Risto Laine ja Ritva Vähämaa

■
Toimitus: Tommi Haaja

■
Painotyö: F. G. Lönnberg

■

KORKEIN
HALLINTO-OIKEUS

VUOSIKERTOMUS 2005

SISÄLLYS

- | 6 | Oikeusturva, hyvinvointi ja kilpailukyky
Pekka Hallberg
korkeimman hallinto-oikeuden presidentti

 - | 8 | Toimintavuodesta 2005

 - | 12 | Ilmastomuutos hallintolainkäytössä
– päästökauppa-asiat

Kari Kuusiniemi
hallintoneuvos

 - | 14 | Julkiset hankinnat

Abti Rihto
hallintoneuvos

 - | 16 | Lastensuojeluasiat

Niilo Jääskinen
hallintoneuvos

 - | 18 | Hallintotuomioistuinten yhteistyössä
suunnitelmista toteuttamiseen

Timo Abvenniemi
projektipäällikkö

 - | 21 | Korkeimman hallinto-oikeuden rakenne ja
henkilökunta 31.12.2005

 - | 24 | Hallintolainkäytön muutoksenhakujärjestelmä

 - | 25 | Tilastoja
-

OIKEUSTURVA, HYVINVOINTI JA KILPAILUKYKY

Tuomiovallan käyttö ymmärretään usein vain ongelmien ratkaisemiseksi. Toimiva tuomioistuinlaitos on kuitenkin samalla oikeusvaltion tukirakenne ja olennainen perusta myös hyvinvoinnin ja kilpailukykyyn rakentamisessa. Tämä oli vuoden 2005 hallintotuomioistuinpäivän teema.

Toimintavuodenaikana oli erityisiä perusteita korostaa hallintolainkäytön kehitysvaiheita. Läänioikeuksien perustamisesta vuonna 1955 tuli kuluneeksi 50 vuotta. Nykyisillä alueellisilla hallinto-oikeuksilla on korkeimman hallinto-oikeuden alaisena väliasteena vahvat perinteet ja perustuslaissa turvattu asema. Suomessa on vakiintunut kaksiasteinen yleisten hallintotuomioistuinten järjestelmä, joka on tyypillinen useimmissa Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioissa. Erityisiä hallintotuomioistuimia ovat vakuutus-oikeus ja markkinaoikeus.

Suomen tuomioistuinjärjestelmä vastaa hyvin eurooppalaisia peruseriaatteita. Tuomioistuinjärjestelmien vertailukelpoisuus on merkittävä asia myös EU-jäsenyyden kannalta, kun yhteisöoikeus on luonteeltaan lähinnä julkisoikeutta. Maamme oikeuskulttuuri on voinut vaikeuksista sopeutua uusiin vaatimuksiin, ja samalla suomalaisella tuomioistuinlaitoksella on ollut edellytykset aktiivisesti osallistua yhteisöoikeuden kehittämiseen.

Toinen merkittävä kehitysaskel oli yleisen muutoksenhakuoikeuden vahvistaminen lailla vuonna 1950 eli 55 vuotta sitten niin alempien kuin ylempienkin hallintoviranomaisten sekä valtioneuvoston ja ministeriöiden päätöksistä. Euroopan ihmisoikeussopimuksen oikeusturvaperiaatteiden noudattaminen ei olekaan aihe-

Pekka Hallberg

*Korkeimman
hallinto-oikeuden
presidentti*

uttanut Suomessa muutoksenhakujärjestelmään liittyviä ongelmia. Nykyisin yleinen valitus-oikeus on säädetty perustuslaissa ja vuoden 1996 hallintolainkäyttölaissa.

Kun yleinen muutoksenhaku-oikeus on oikeusturvan peruseriaatteita, hallintotuomioistuinten ratkaistavaksi tulee asioita kaikilta hallinnonaloilta ja -asteista. Hallintotuomioistuinten toimivalta Suomessa on kansainvälisesti vertaillen poikkeuksellisen laaja-alainen. Ratkaisuilla on usein laajalle yhteiskuntaan ulottuvia vaikutuksia, kuten ympäristöä koskevilla päätöksillä elinympäristön kehitykseen, veroratkaisuilla verotuksen toimivuuteen sekä terveys- ja sosiaalishallinnon oikeusriitojen ratkaisemisella koko näiden hallinnonalojen kehitykseen.

Oikeusvaltioon kuuluvan lainalaisuusperiaatteen mukaisesti lainsäätäjällä on avainasemassa yleisten oikeuksien ja velvollisuuksien asettamisessa. Oikeusturvan kannalta on olennaista sovellettavan lainsäädännön selkeys. Vuonna 2005 käynnistyi valtioneuvoston asettama paremman sääntelyn ohjelma, jolla tavoitellaan entistä johdonmukaisempaa säädöspolitiikkaa. Käytännön ongelmina ovat säädösten suuri määrä ja vaikeaselkoisuus. Säädosvalmistelun pitkäjänteisyyttä vaikeuttavat myös hallinnon sektoroituminen ja tiukka menotalous.

Säädösten toimeenpanon ennakoimiseksi lainuudistusten vaikutuksia olisi arvioitava mahdollisimman laajasti ja kiinnitettävä taloudellisten vaikutusten ohella huomiota myös säädösten ymmärrettävyyteen ja yhteiskunnallisiin vaikutuksiin. Lainsäädännön soveltamisongelmat tulevat hallintotuomio-

istuinten ratkaistaviksi, ja hallintolainkäyttö merkitsee näin osaltaan perustaa koko järjestelmän toimivuudelle. Kun julkishallintoa koskevalle lainsäädännölle on ominaista jatkuva muutos ja laajentuminen myös uusiin asiaryhmiin, tämä lisää hallintotuomioistuimiin kohdistuvia odotuksia.

Korkeimmille oikeuksille on perustuslaissa asetettu nimenomainen tehtävä valvoa toimialoillaan alempien tuomioistuinten lainkäyttöä. Tähän sisältyy myös velvollisuus olla osallisena ja vastuullisena tuomioistuinlaitoksen kehittämistyössä. Käytännössä valvontatehtävä tarkoittaa yhteistyötä lainkäytön yhtenäisyyden ja joutuisuuden edistämiseksi sekä huolehtimista tuomioistuinten voimavarojen riittävydestä ja henkilöstön kehittämisestä. Hallintotuomioistuinten yhteistyössä on kiinnitetty huomiota lainkäytön laadun seurantaan, lainkäytön joutuisuuteen ja koulutuksen kehittämiseen.

Kuluneen toimintavuoden aikana pyrittiin erityisesti kehittämään hallintotuomioistuinten yhteistyötä ja julkaistiin koko hallintotuomioistuinsektorin ensimmäinen yhteinen toimintakertomus vuodelta 2004. Siinä selvitettiin hallintolainkäytön toiminta- ja kehitysnäkymiä sekä ajankohtaisia lainuudistuksia. Toimintavuonna uusia tulkintakysymyksiä aiheuttivat muun ohella ulkomaalaislain uudet säännökset, yritys- ja pääomaverotuksen muutokset, kirkkolain muutoksenhakujärjestelmän uudistus, viestintämarkkinat, päästökauppa, työeläkejärjestelmien uudistus, hoitotakuuta

koskevat uudistukset sekä vesipolitiikan puitedirektiivin voimaan saattaminen.

Tässä vuosikertomuksessa tarkastellaan aikaisempaan tapaan korkeimman hallinto-oikeuden lainkäyttöä ja muuta toimintaa. Korkeimman hallinto-oikeuden työtilanne kehittyi vuoden 2005 aikana myönteiseen suuntaan. Asioita voitiin ratkaista jonkin verran enemmän kuin vuoden aikana saapui, mikä vaikutti lainkäytön joutuisuuden kehitykseen. Tilastollinen seuranta kohdistuu vuosikertomuksessa yli 200 asiaryhmään.

Oikeusturvan kokonaisuuden kannalta virheiden korjaamisella mahdollisimman aikaisessa vaiheessa on olennainen merkitys. Tältä kannalta hyvä hallinto ja oikeudenmukainen oikeudenkäyttö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden. Hallintotuomioistuinten ratkaisujen yhteiskunnallista merkitystä on siten tarkasteltava myös hallinnon lukemattomien asiaryhmien taustaa vasten. Julkishallinnon tuottavuuden tavoittelussa on siten huolehdittava oikeudenkäytön toimintaedellytyksistä. Luottamus oikeudenmukaisuuden toteutumiseen on yhteiskunnan kehityksen peruspilareita. ❖

TOIMINTAVUODESTA 2005

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapui 3931 asiaa vuonna 2005. Näistä 3670 oli valitus- ja valituslupa-asioita. Hakemusasioita oli 261, joista suurin osa oli purkuhakemuksia.

Perustuslain mukaan korkein hallinto-oikeus käyttää ylintä tuomiovaltaa hallintolainkäyttöasioissa. Korkeimpaan hallinto-oikeuteen valitus-, valituslupa- ja hakemusasiat tulevat suurimmaksi osaksi hallinto-oikeuksista. Yleisiltä hallintotuomioistuimilta asianosaiset voivat hakea muutosta valtion, kuntien, evankelis-luterilaisen kirkon ja ortodoksisen kirkkokunnan päätöksiin. Muutoksenhaun pääsäännön mukaan hallintoviranomaisten päätöksistä valitetaan alueelliseen hallinto-oikeuteen ja sieltä korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Tietyissä asiaryhmissä hallintolainkäytön alalla muutosta haetaan erityistuomioistuimelta eli markkinaoikeudelta tai vakuutusoikeudelta. Markkinaoikeuden päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen julkisia hankintoja ja kilpailunrajoitusta koskevissa asioissa. Vakuutusoikeuden päätöksestä on mahdollista vain ylimääräinen muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen menettelyvirheperusteella.

SAAPUNEET ASIAT ASIARYHMITTÄIN

Saapuneet asiat jakautuivat asiaryhmittäin seuraavasti: Sosiaali- ja terveydenhuoltoja koski 20 prosenttia saapuneista asioista. Veroja koski 17 prosenttia ja ulkomaalaisasioita 16 prosenttia saapuneista asioista. Rakentamista koski 13 prosenttia ja muita ympäristöasioita 8 prosenttia saapuneista asioista. Valtio-oikeutta

ja yleishallintoa koski 9 prosenttia, taloudellista toimintaa, liikenne- ja viestintäasioita yhteensä 8 prosenttia sekä itsehallintoa koski samoin 8 prosenttia saapuneista asioista.

SAAPUNEET ASIAT VIRANOMAISITTAIN

Korkeimpaan hallinto-oikeuteen saapui vuonna 2005 alueellisista hallinto-oikeuksista ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuimesta 3327 asiaa, mikä oli 85 prosenttia saapuneista asioista. Muutoksenhakulautakunnista korkeimpaan hallinto-oikeuteen tuli 169 asiaa. Valtioneuvostosta ja ministeriöistä saapui vuonna 2005 kaikkiaan 127 asiaa. Markkinaoikeudesta korkeimpaan hallinto-oikeuteen tuli 50 asiaa, keskusvirastoista 29 asiaa ja lääninhallituksista 18 asiaa. Vakuutusoikeudesta tuli 12 asiaa ja ympäristökeskuksista 8 asiaa.

RATKAISTUT ASIAT

Korkein hallinto-oikeus ratkaisi vuonna 2005 yhteensä 4009 asiaa.

Muutoksenhaun alaista päätöstä ei muutettu 70 prosentissa asioista, ja muutoksenhaun alaisen päätöksen lopputulosta ei muutettu 13 prosentissa asioista. Muutoksenhaun alaista päätöstä muutettiin kahdeksassa prosentissa ja asia palautettiin viidessä prosentissa asioista. Muutoksenhakemus jätettiin tutkimatta neljässä prosentissa ratkaistuja asioista.

Ratkaistujen asioiden keskimääräinen käsittelyaika oli 10,6 kuukautta ja mediaaniaika 9,3 kuukautta. Pisin keskimääräinen käsittelyaika oli ympäristö- ja vesiasioissa 15

kuukautta. Lyhin keskimääräinen käsittely-aika oli ulkomaalaisasioissa 7,2 kuukautta, ja mediaaniaika niissä oli 6 kuukautta.

Korkein hallinto-oikeus voi järjestää toiseikkojen selvittämiseksi katselmuksen tai suullisen käsittelyn. Katselmuksia järjestetään lähinnä ympäristöön liittyvissä asioissa. Vuonna 2005 korkein hallinto-oikeus järjesti 2 suullista käsittelyä ja toimitti 2 katselmusta.

Vuoden 2005 lopussa korkeimmassa hallinto-oikeudessa oli vireillä 3095 lainkäyttöasiaa. Määrä laski vuoden 2004 lopusta, jolloin vireillä oli 3167 lainkäyttöasiaa, ja siten

työtilanne kehittyi vuonna 2005 myönteiseen suuntaan.

EI YLEISTÄ VALITUSLUPA-JÄRJESTELMÄÄ

Vuonna 2005 korkein hallinto-oikeus ratkaisi 1425 valituslupa-asiaa, ja valituslupa myönnettiin noin 17 prosentissa valituslupahakemuksista.

Valtaosassa korkeimman hallinto-oikeuden käsittelemistä asiaryhmistä ei ole valituslupajärjestelmää. Pääsääntöisesti asianosaisella on valitusoikeus, ja korkein hallinto-oikeus

antaa päätöksessään aineellisoikeudellisen ratkaisun.

Merkittävimmät asiaryhmät, joissa valituslupaa täytyy ensin hakea, ovat vero-, ulkomaalais- sekä tietyt sosiaali- ja terveydenhuoltoasiat. Perusteet valitusluvan myöntämiselle on säädetty siten, että muutoksenhaku korkeimpaan hallinto-oikeuteen ei muodostu pelkäksi prejudikaatti- eli ennakkopäätösjärjestelmäksi.

ENNAKKORATKAISUPYYNNÖT EY-TUOMIOISTUIMEEN

Korkein hallinto-oikeus lähetti kaksi ennakkoratkaisupyyntöä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimeen. Ensimmäisessä ennakkoratkaisupyyntöissä (C-50/05 Maija Nikula) kysyttiin henkilökohtaisen tulon verotuksesta ja sairasmaksusta (EY-asetuksen 1408/71 27 artikla ja 33 artiklan 1 kohta), ja toisessa pyynnössä (C-231/05 Oy Esab) haettiin ennakkoratkaisua kysymykseen elinkeinotulojen verotuksesta ja konserniavustuksen vähennyskelpoisuudesta (EY 43, 56 ja 58 artikla - 90/435/ETY). Suomesta on tehty ennakkoratkaisupyyntöjä vuosina 1996–2005 kaikkiaan 41, joista korkein hallinto-oikeus on tehnyt 14.

LAUSUNNOT

Vuonna 2005 korkein hallinto-oikeus antoi 11 lausuntoa. Ne koskivat hallinto-oikeuksien ratkaisukokoonpanoa, hankintalakia, ympäristölupajärjestelmän muutoksenhakujärjestelmää, viestintämarkkinalakia, verotusmenettelyä, ympäristöhallinnon kehittämistä, aineettomien oikeuksien käsittelyä tuomiois-

tuimissa, ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, ulkomaalaislakia, oikeudenkäynnin julkisuutta ja kotikuntaa.

VUOSIKIRJAPÄÄTÖKSET JA MUUT RATKAISUSELOSTEET

Vuonna 2005 korkein hallinto-oikeus julkaisi ratkaisuselosteet 90 vuosikirjapäätöksestä. Lisäksi korkein hallinto-oikeus julkaisi kotisivuillaan 96 lyhyttä ratkaisuselostetta.

Korkein hallinto-oikeus on vuodesta 1918 lähtien julkaissut periaatteellisesti merkittävimmät ratkaisut vuosikirjassaan. Vuosikirjaan valitaan päätökset, joilla on merkitystä lain soveltamiselle muissa samantapaisissa tapauksissa tai joilla on muutoin yleistä merkitystä.

Vuosikirjaan valituista päätöksistä julkaitaan jo niiden antopäivänä korkeimman hallinto-oikeuden kotisivuilla (www.kho.fi ja www.hfd.fi) samat ratkaisuselosteet kuin aikanaan vuosikirjassa. Korkeimman hallinto-oikeuden päätösten selosteita vuodesta 1944 lähtien on saatavilla valtion säädöstietopankissa Finlexissä (www.finlex.fi). Suomenkielisestä vuosikirjaselosteesta on linkki lyhyeen ruotsinkieliseen selosteeseen.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Korkein hallinto-oikeus on mukana sekä alueellisessa että maailmanlaajuisessa ylinterhallintotuomioistuinten yhteistyössä.

Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylinterhallintotuomioistuinten yhdistyksessä ylimmät hallintotuomioistuimet voivat vaihtaa tietoja ja kokemuksia EY-oikeudesta. Yhdistys järjestää koulutustoimintaa, julkaisee

oikeudellisia selvityksiä, ylläpitää tietopankkia sekä järjestää joka toinen vuosi kongressin EY-oikeudellisesta aiheesta. Yhdistyksen nimi on Association des Conseils d'Etat et des Juridictions administratives suprêmes de l'Union européenne/Association of the Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union, ja sen internetosoite on <http://193.191.217.21/>.

Maa­ilman­laajuista yhteistyötä varten ylimmät hallintotuomioistuimet ovat perustaneet kansainvälisen ylimpien hallintotuomioistuinten yhdistyksen. Se kerää tietoa oikeudellisesta kehityksestä ja järjestää joka kolmas vuosi kansainvälisen kongressin. Yhdistyksen nimi on Association Internationale des Hautes Juridictions Administratives/International Association of Supreme Administrative Jurisdictions ja internetosoite on www.iasaj.org/.

Korkein hallinto-oikeus on mukana myös Euroopan neuvoston alaisen Venetsian komission työssä demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen edistämiseksi (www.venice.coe.int).

Perinteinen yhteistyö Ruotsin ylimmän hallintotuomioistuimen (Regeringsrätten) kanssa on edelleen jatkunut. Pohjoismaiden ylimmät tuomioistuimet ovat järjestäneet säännöllisesti vuorollaan tapaamisia. Samoin on ollut yhteistyösuhteita muun ohella Venäjän, Kiinan ja Baltian maiden korkeimpien oikeuksien kanssa.

VIERAILUJA

Toukokuussa 2005 Suomeen akkreditoitua suurlähettiläät kokoontuivat korkeimpaan hallinto-oikeuteen seminaariin ”Finnish Courts and the Internationalisation of the Legal System”.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on käynyt vieraita eduskunnasta ja oikeuskanslerinvirastosta. Kansainvälisiä vieraita on käynyt Kiinasta, Sri Lankasta ja Unkarista.

Yhteistyö yliopistojen kanssa on jatkunut, ja useat yliopisto-opiskelijaryhmät ovat tutustuneet hallintolainkäyttöön. Päätoimittajat ja muut viestintäammattilaiset ovat tutustuneet korkeimman hallinto-oikeuden toimintaan.

ILMASTONMUUTOS HALLINTOLAINKÄYTÖSSÄ – PÄÄSTÖKAUPPA-ASIAT

Perinteistä ympäristönsuojelua koskevia asioita eli ilman- ja vesiensuojelua sekä meluntorjuntaa ja jätehuoltoa on vakiintuneesti ratkaistu hallintolainkäytössä.

Uutena ympäristöuhkana ilmastonmuutos herättää maailmanlaajuisia huolta. Ilmaston lämpenemisen pelätään muuttavan maapallon ilmastojärjestelmää siten, että mannerjäät ja jäätiköt sulavat, kasvillisuusvyöhykkeet muuttuvat, ilmaston ääri-ilmiöt lisääntyvät sekä merten pinta nousee peittäen alavia rannikkoseutuja.

Ilmastonmuutosta vauhdittavat ihmistoinnasta ilmakehään pääsevät niin sanotut kasvihuonekaasut, joista merkittävin on hiilidioksidi. Keskeisiä päästölähteitä ovat fossiilisia polttoaineita käyttävät energiantuotanto- ja teollisuuslaitokset. Hiilidioksidipäästöt eivät vaikutuksiltaan ole rinnastettavissa esimerkiksi rikkidioksidin tai typen oksidien päästöihin, jotka vaikuttavat haitallisesti terveyteen ja kasvillisuuteen päästölähteen vaikutusalueella ja joiden vaikutuksia hallitaan polttotekniikoilla ja puhdistuslaitteilla. Hiilidioksidipäästöt eivät sinänsä ole välittömiltä vaikutuksiltaan haitallisia, eikä niiden välttämiseksi ole olemassa suodattimia. Ilmaston lämpenemisen kannalta ei ole merkitystä, päästetäänkö hiilidioksiditonni ilmaan Helsingissä vai Rovaniemellä, Suomessa vai Etelä-Afrikassa.

Uudentyyppisen ympäristöuhan hallitsemiseksi on otettu käyttöön uudet keinot. Vuonna 1992 allekirjoitetun YK:n ilmastonmuutosta koskevan puitesopimuksen tavoite on vakiinnuttaa kasvihuonekaasujen pitoisuudet ilmakehässä sellaiselle tasolle, joka es-

Kari Kuusiniemi
hallintoneuvos

täisi ihmistöiminnan aiheuttaman vaarallisen häiriön ilmastojärjestelmässä. Puitesopimusta täsmentävässä Kioton pöytäkirjassa vuonna 1997 teollisuusmaat ja siirtymä-

talousmaat sitoutuivat vähentämään konkreettisesti kasvihuonekaasupäästöjä. Päästöjä tulee kokonaisuutena vähentää vuoden 1990 tasosta viisi prosenttia vuosina 2008–2012. Esimerkiksi EU-alueella päästöjä tulee vähentää kahdeksan prosenttia. EU-alueella niin sanotun päästökauppadirektiivin (2003/87/EY) tarkoituksena on järjestää kasvihuonekaasujen päästöoikeuskauppa. Direktiivi pantiin täytäntöön päästökauppalailla (683/2004). Tarkoituksena on edistää kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Päästökauppalaki koskee laissa lueteltuja energia-alan sekä teräs-, mineraali- ja metsäteollisuuden toimintoja.

Päästöoikeuskaupassa aikaisemmin ilmaisille kasvihuonekaasupäästöille on luotu markkinat, ja niillä määräytyy päästöoikeuksien hinta. Suomessa käyttöön otetussa niin sanotussa perintömenetelmässä päästöoikeudet jaettiin toiminnanharjoittajille maksumutta ensimmäiselle päästökauppakaudelle 2005–2007, ja alkuaan perustana olivat aikaisemmin toteutuneet päästöt. Uusien toimintojen käynnistäminen samoin kuin toiminnan laajentaminen siten, että hiilidioksidipäästöt lisääntyvät, edellyttää lisäpäästöoikeuksien hankkimista markkinoilta. Järjestelmän tarkoituksena on kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen, joten perintönä jaettu kokonaispäästöoikeusmäärä, joka sisältää varauksen uusille osallistujille, on mitoitettu noin kolme prosenttia pienemmäksi kuin kaudelle

2005–2007 arvioidut hiilidioksidipäästöt. Lailla on suuri merkitys energianlähteiden valinnan ja energiaintensiivisen teollisuuden sijoittumisen kannalta.

Valtioneuvosto teki laissa säädettyjen jakoperusteiden pohjalta kansallisen jakosuunnitelmaesityksen 19.8.2004. Esitystä valmisteltaessa kauppaja- ja teollisuusministeriö oli pyytänyt lausunnot toiminnanharjoittajilta,

viranomaisilta ja muilta tahoilta. Toiminnanharjoittajat olivat antaneet tietoja laitoksistaan ja hakeneet päästöoikeuksia. Kun Euroopan komissio oli käsitellyt esityksen, valtioneuvosto teki päätöksen laitokohtaisista päästöoikeuksista 21.12.2004.

Valtioneuvoston jakopäätöksestä tehtiin 12 valitusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Asiat ratkaistiin ensimmäisellä jaostolla tavanomaisessa viiden lakimiesjäsenen kokoonpanossa, ja asioiden valmisteluun osallistui kaksi esittelijää. Päästökauppalaan mukaan valitukset oli käsiteltävä kiireellisinä. Päätökset annettiin yhdellä kertaa 1.7.2005 lukuun ottamatta yhtä asiaa, jossa valitus peruutettiin.

Päästökauppa-asioissa valittajina olivat toiminnanharjoittajat, jotka vaativat lisää päästöoikeuksia. Valtioneuvoston päätöksestä ei saanut valittaa siltä osin kuin päätös koski päästöoikeuksien kokonaismäärää tai uusille osallistujille varattua osuutta. Valituksissa oli kysymys muun muassa kohtuullistamissäännöksestä (tätä koski toinen julkaistuista ratkaisuksista KHO 2005:46) ja kaukolämpöverkon käsittelyä yhtenä kokonaisuutena (KHO 2005:47). Ratkaisuissa tarkasteltiin laajasti päästökauppalaan valmisteluaineistoa ja viitattiin myös päästökauppadirektiivin säännöksiin. Kummassakin tapauksessa valitukset hylättiin, koska valtioneuvoston päätös ei ollut laissa säädettyjen jakoperusteiden vastainen. Eräissä tapauksissa valtioneuvoston päätös kumottiin osaksi (valtioneuvosto ei ollut ratkaissut tehtyä kohtuullistamishakemusta eräiden voimaloiden osalta, erehdys kaukolämpöverkkoon liitetyn teollisuuslaitoksen toimialasta). Joissakin valituksissa oli vaadittu ennakkoratkaisun pyytämistä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta. KHO:n mukaan kansallisten jakoperusteiden soveltamisesta yksittäistapauksiin ei ollut kysymys sellaisista EU-oikeuden tulkintakysymyksistä, joiden vuoksi ennakkoratkaisua olisi tullut pyytää. ❖

JULKISET HANKINNAT

Julkisista hankinnoista annettu laki sisältää säännökset näissä hankinnoissa noudatettavasta tasapuolisen ja syrjimättömän kohtelun vaatimuksesta, kilpailuttamisesta, tarjousten valinnasta sekä oikeusturvakeinoista. Säännökset velvoittavat hankintayksikön seuraamusten uhalla kilpailuttamaan hankinnan sekä päättämään hankinnasta tarjouspyynnössä ilmoitettujen valintaperusteiden pohjalta. Julkisten hankintojen lailla ja sitä täydentävillä kahdella asetuksella on pantu täytäntöön Euroopan yhteisön sektorikohtaiset hankintadirektiivit ja valvontadirektiivit. Asetuksia sovelletaan vähintään tietyn euromäärän suuruisiin eli niin sanotun kynnyсарvon ylittäviin hankintoihin, ja ne sisältävät lakiin nähden pidemmälle meneviä ja yksityiskohtaisempia säännöksiä hankintamenettelystä.

Ahti Rihto
hallintoneuvos

Julkisia hankintoja koskeva lain-säädäntö on menettelyn sääntelyä. Laki velvoittaa hankinnan toteuttavaa viranomaista tai muuta hankintayksikköä soveltamaan säädöksiä laissa ilmaistuun edellytykseen. Hankintoja koskevia säännöksiä on tarkoitettu sovellettaviksi hankintayksikön ja tarjouksen tekijän suhteessa. Tällöin syntyvät oikeusvaikutukset ulottuvat tosin monesti myös tarjoajien keskinäisiin suhteisiin. Hankintasäännösten soveltamisesta ei seuraa välittömiä vaikutuksia sopimus- tai muuhun siviilioikeuteen.

Oikeusturvakeinona hankintamenetel-lyssä on asianosaisen hakemus markkinaoi-keudelle laissa säädetyn seuraamuksen mää-räämiseksi hankintayksikölle. Lain mukaan asianosaisen puhevalta on sillä, jota asia koskee eli käytännössä ennen muuta tarjouskilpai-

luun osallistuneella. Laissa on säädetty myös kauppaja- ja teollisuusministeriön, valtiovarainministeriön sekä hanketukea myöntäneen viranomaisen puhevallasta. Markkinaoikeus voi poistaa hankintayksikön päätöksen osaksi tai kokonaan, kieltää hankintayksikköä soveltamasta hankintaa koskevassa asiakirjassa olevaa kohtaa tai muuten noudattamasta virheellistä menettelyä, velvoittaa hankintayksikön korjaamaan virheellinen menettelynsä tai määrätä hankintayksikön maksamaan hyvitysmaksua sellaiselle asianosaiselle, jolla olisi ollut todellinen mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu virheettömässä menettelyssä.

Lain mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvassa asiassa ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäytönlain nojalla sillä perusteella, että päätös on julkisista hankinnoista annetun lain vastainen. Tämä merkitsee sitä, että markkinaoikeus tutkii vain, onko asiassa menetelty hankintalainsäädännön vastaisesti eikä esimerkiksi kysymystä esteellisyydestä hankintayksikön päätöksenteossa. Toisaalta hallinto-oikeus ei voi tutkia kunnallisvalituksen perusteella, onko kunnan viranomaisen hankintapäätös sanotun lainsäädännön vastainen, mutta voi tutkia, onko viranomaisen hankintaa koskeva hallintopäätös syntynyt esteellisyyden vuoksi virheellisessä menettelyssä. Markkinaoikeus käsit-

telee hakemuksen lainkäyttömenettelyssä, ja siihen sovelletaan hallintolainkäyttölakia, jollei julkisista hankinnoista annetussa laissa ole toisin säädetty.

Markkinaoikeuden päätökseen haetaan muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta hallintolainkäytönlain mukaisella valituksella. Vuonna 2005 tuli vireille 49 asiaa, ja vuoden aikana korkein hallinto-oikeus antoi 66 päätöstä valitusten johdosta. Korkeimmassa hallinto-oikeudessa hankinta-asioista tehdyt valitukset muodostavat erityislaatuisen asiar ryhmän. Hankinta-asioille on tyypillistä erittäin vaihtelevat ja monitahoiset toiseikkojen arviointi- ja oikeuskysymykset. Lainsäädäntö antaa oikeudelliselle päättelylle usein vain lähtökohdat ja suuntaviivat. Ratkaisujen varsinaiset perusteet ovat EY-oikeudellisessa tulkintakäytännössä. Asioissa on yleensä erityinen joutuisuustarve, ja niissä on tehtävä ratkaisuja prosessuaalisista väliaikaismääräyksistä. Lisäksi asioissa on monesti kysymys huomattavista taloudellisista intresseistä. Suomen julkisten hankintojen volyymiksi arvioidaan 10–15 prosenttia bruttokansantuotteesta.

Vuonna 2006 tulevat voimaan EY:n uudet hankintadirektiivit. Tämä edellyttää myös direktiivejä toimeenpanevan hankintalainsäädännön kokonaisuudistusta. Hallintolainkäytössä kysymys ei ole asiallisesti suuria ja periaatteellisia muutoksia sisältävästä uudistuksesta. Ennen muuta uudistus merkitsee sitä, että EY-tuomioistuimen ratkaisuihin perustuvia oikeusohjeita siirretään säädöstasolle. ❖

LASTENSUOJELUASIAT

Lastensuojelulain mukaan lapsen huostaanotosta päättää ensi asteessa kunnan sosiaalilautakunta. Lautakunnan on otettava lapsi huostaan ja järjestettävä hänelle sijaishuolto, jos puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kodin olosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä taikka jos lapsi vaarantaa vakavasti terveyttään tai kehitystään käyttämällä päihteitä, tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon tai muulla niihin rinnastettavalla käyttäytymisellään. Edellytyksenä on lisäksi, että lastensuojelulaissa määritellyt avohuollon tukitoimet eivät ole tarkoituksenmukaisia tai mahdollisia taikka jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Lisäksi sijaishuollon on arvioitava olevan lapsen edun mukaista.

Suomessa oli vuoden 2004 sosiaalitalaston mukaan huostaanotettuina 8673 lasta. Huostaanotetuista lapsista 20 prosenttia eli 1740 lasta oli otettu huostaan tahdonvastaisesti. Näin ollen noin 80 prosentissa tapauksista vanhemmat tai 12 vuotta täyttänyt lapsi itse eivät ole vastustaneet huostaanottoa. Huostaanoton lisäksi sosiaalilautakunnan tehtävänä lastensuojelulain nojalla on päättää muun muassa huostassapidon lopettamisesta tai sijaishuoltopaikan vaihtamisesta.

Lapsen huostaanotto merkitsee voimakasta puuttumista perhe-elämän suojaan. Lautakunnan päätös onkin alistettava hallinto-oikeuden hyväksyttäväksi, jos lapsen

Niilo Jääskinen
hallintoneuvos

huoltaja tai 12 vuotta täyttänyt lapsi itse vastustaa huostaanottoa. Hallinto-oikeus ratkaisee alustusasian yhteydessä myös lautakunnan päätöksestä mahdollisesti tehdyt valitukset. Kiireellisessä tapauksessa lapsi voidaan ottaa huostaan myös väliaikaisesti alistamatta lautakunnan päätöstä hallinto-oikeuden hyväksyttäväksi. Väliaikainen huostaanotto lakkaa kuitenkin viimeistään 14 päivässä päätöksen tekemisestä, jollei huostaanottoa ole jatkettu lautakunnan varsinaisella huostaanottopäätöksellä, jota koskee edellä selostettu alistamisvelvollisuus. Hallinto-oikeudessa lastensuojeluasioiden käsittelyyn osallistuu myös lastensuojeluun perehtynyt asiantuntijajäsen.

Hallinto-oikeuden päätöksestä voivat valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen lapsen huoltaja, lapsen vanhempi (vaikka hän ei olisikaan lapsen huoltaja), henkilö, jonka hoidossa ja kasvatuksessa lapsi on tai on ollut välittömästi ennen asian valmistelua sekä 12 vuotta täyttänyt lapsi itse. Valitus voi koskea lapsen huostaanottoa, sijaishuoltoon sijoittamista sekä huostassapidon lakkaamista. Alistetun huostaanottopäätöksen osalta korkeimpaan hallinto-oikeuteen voi valittaa hallinto-oikeuden päätöksestä, vaikka asianomainen ei olisi valittanut sosiaalilautakunnan päätöksestä hallinto-oikeuteen.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa käsiteltiin vuonna 2005 yhteensä 223 lastensuojeluasiaa. Valitukset koskivat

pääasiassa huostaanottopäätöstä, jolloin valituksessa on yleensä joko kiistetty huostaanoton tarve taikka katsottu, että avohoidon tukitoimet olisivat olleet riittäviä tai mahdollisia. Jonkin verran valitukset koskevat myös huostaanoton lopettamista koskevan vaatimuksen hylkäämistä tai sijaishuoltopaikan vaihtamista. Viimeksi mainituissa tilanteissa valittajana voi siis olla myös lapsen sijaisvanhempi.

Lastensuojeluasioissa korkein hallinto-oikeus ottaa huomioon myös lapsen tilanteen kehittymisen huostaanottopäätöksen jälkeen. Lastensuojeluasioiden kehityslinjana näyttää olevan niihin liittyvän tosiasiaselvityksen monimutkaistuminen esimerkiksi koskien lapsen psyykkiseen terveydentilaan liittyviä kysymyksiä. Kor-

keimman hallinto-oikeuden päätöksissä on kiinnitetty huostaanoton aineellisten edellytysten tutkimisen lisäksi erityistä huomiota osapuolten asianmukaiseen kuulemiseen lautakunnassa ja hallinto-oikeudessa. Lastensuojeluasioissa keskeisenä periaatteena on lapsen edun turvaaminen kaikissa olosuhteissa.

Lastensuojelukysymykset voivat korkeimmassa hallinto-oikeudessa tulla esille myös lastensuojelun kustannusten korvaamista koskevana kuntien välisinä hallintoriitoina. Näissä asioissa valituksen tutkimisen edellytyksenä on korkeimman hallinto-oikeuden myöntämä valituslupa. Niissä keskeiseksi kysymykseksi nousee yleensä se, missä kunnassa huostaanoton tarve on ensimmäiseksi ilmennyt. ❖

HALLINTOTUOMIOISTUINTEN YHTEISTYÖSSÄ SUUNNITELMISTA TOTEUTTAMISEEN

Perustuslain mukaan korkeimmalla hallinto-oikeudella on velvollisuus valvoa lainkäyttöä omalla toimialallaan. Korkeimman hallinto-oikeuden ohella hallintolainkäyttöasioita käsitteleviä tuomioistuimia ovat yleiset alueelliset hallintotuomioistuimet eli kahdeksan alueellista hallinto-oikeutta ja Ahvenanmaan hallintotuomioistuin sekä erityistuomioistuimista markkinaoikeus ja vakuutus oikeus. Valvontavastuunsa takia korkeimmalla hallinto-oikeudella on luonteva rooli hallintotuomioistuinten yhteistyön vetäjänä. Yhteistoiminta onkin alkanut tiivistyä merkittävästi korkeimman hallinto-oikeuden käynnistettyä keväällä 2004 hallintotuomioistuinten yhteistyöprojektin.

Ensimmäinen hallintotuomioistuinten päällikkötuomarikokous pidettiin 1.3.2005. Siihen osallistuivat korkeimman hallinto-oikeuden presidentti puheenjohtajana sekä alueellisten hallinto-oikeuksien, markkinaoikeuden ja vakuutus oikeuden ylituomarit. Kokouksessa käsiteltiin muun muassa hallintotuomioistuinten ensimmäistä yhteistä toimintakertomusta, joka laadittiin vuodelta 2004. Toimintakertomuksista muodostuneen vähitellen hallintotuomioistuimille keskeinen väline tuoda valtion talousarvio- ja tilinpäätösjärjestelmään tietoa hallintolainkäytön tilasta ja tarvittavista voimavaroista.

Hallintotuomioistuinten päällikkötuomarit kävivät 9.5.2005 ensimmäisen niin sanotun sektorineuvottelun oikeusministeriön edustajien kanssa. Neuvottelussa keskusteltiin alustavasti hallintotuomioistuinten resursseista ja tavoitteista vuodelle 2006. Vastaavan sektorineuvottelun kävivät myös yleisten tuomioistuinten ja työtuomioistuimen edus-

**Timo
Ahvenniemi**
*projektipäällikkö,
korkein
hallinto-oikeus*

tajat. Nämä tuomioistuinlinjoittain oikeusministeriön kanssa käytävät resurssi- ja tulosneuvottelut hakevat vielä muotoaan.

Hallintotuomioistuinten yhteistyöprojektin alkuvaiheessa toiminut ohjausryhmä asetti neljä työryhmää, jotka luovuttivat mietintönsä korkeimmalle hallinto-oikeudelle 11.11.2005.

Mietinnöt olivat

- Laadun osatekijät hallintotuomioistuimissa, työryhmän puheenjohtajana ylituomari Hannu Renvall,

- Hallintotuomioistuinten laatutiedon kerääminen korkeimmassa hallinto-oikeudessa, puheenjohtajana hallintoneuvos Pekka Vihervuori,

- Käsitteleyikatavoitteet hallintotuomiois-

tuimissa, puheenjohtajana hallintoneuvos Pirkko Ignatius ja

- Täydennyskoulutus hallintotuomioistuimissa, puheenjohtajana ylituomari Heikki Jukarainen.

Mietintöjä käsiteltiin 15.11.2005 päällikkötuomarikokouksessa, johon osallistui myös Ahvenanmaan hallintotuomioistuimen edustaja. Kokouksessa päätettiin jatkaa hallintotuomioistuinten yhteistyötä mietinnöissä esitetyillä tavoilla. Yksi tärkeimmistä asioista oli sopiminen järjestelmällisen laatuyhteistyön aloittamisesta 1.1.2006 lukien. Hallintotuomioistuinten koulutustyöryhmän nimeäminen siirtyi helmikuun 2006 päällikkötuomarikokoukseen, mutta jo syksyllä 2005 järjestettiin pilottihankkeena yksi täydennyskoulutuspäivä. Lisäksi korkein hallinto-oikeus

järjesti alueellisille hallinto-oikeuksille laajan koulutuskokonaisuuden ulkoisen viestinnän kehittämistä.

Laatuyhteistyössä pyritään ensi vaiheessa seitsemää laadun osatekijää seuraamalla muodostamaan käsitys hallintotuomioistuinten toiminnan laadusta. Osatekijät ovat muutoksenhakualttius, selvittämisvelvollisuuden toteutuminen, oikeudenkäynnin suullisuuden ja välittömyyden toteutuminen, valituksenalaisten päätösten muuttuminen korkeimmassa hallinto-oikeudessa, päätösten selkeys ja ymmärrettävyys, oikeudenkäynnin joutuisuus sekä kantelu- ja purkuhakemusten menestyminen korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Työryhmien puheenjohtajat esittelivät mietintöjen sisältöä korkeimman hallinto-

HALLINTOTUOMIOISTUINTEN YHTEISTYÖSSÄ SUUNNITELMISTA TOTEUTTAMISEEN

oikeuden järjestämässä Hallintotuomioistuinpäivässä 16.11.2005 Helsingin yliopiston suuressa juhlasalissa. Tilaisuuteen kutsuttiin kaikki tuomarit ja esittelijät hallintotuomioistuinmista.

Hallintotuomioistuinpäivissä vuosina 2004 ja 2005 on esitetty painavia puheenvuo-

roja useilta yhteiskunnan sektoreilta. Syksyn 2005 Hallintotuomioistuinpäivässä puhuivat muun muassa eduskunnan puhemies Paavo Lipponen, Elinkeinoelämän keskusliiton toimitusjohtaja Leif Fagernäs, Suomen Kuntaliiton toimitusjohtaja Risto Parjanne, valtiovarainministeriön valtiosihteeri Raimo Sailas ja Helsingin yliopiston kansleri Kari Raivio. Ulkomaisena puhujavieraana oli Saksan ylimmän hallintotuomioistuimen Bundesverwaltungsgerichtin presidentti Eckart Hien, joka myös toimi Euroopan unionin jäsenvaltioiden ylinten hallintotuomioistuinten yhdistyksen puheenjohtajana.

Vuonna 2005 hallintotuomioistuinten yhteistyö syveni ja se alkoi saada vakiintuneita muotoja. Korkeimmalla hallinto-oikeudella on siinä vetovastuu, mutta yhteistyöhön on sitouduttu kiitettävästi kaikissa mukana olevissa tuomioistuimissa. Yhteistyön syventyessäkin on pidettävä mielessä, että tuomioistuimet ovat myös oikeusasteellisesti riippumattomia. Yhteisessä laadunhallinnassa tai täydennyskoulutuksessa ei ole kysymys siitä, että korkein hallinto-oikeus pyrkisi vaikuttamaan yksittäisiin oikeudenkäynteihin muissa tuomioistuimissa. Tavoitteena on, että kukin yhteistyössä mukana oleva tuomioistuin pystyy kehittämään omaa toimintaansa. Siten parannetaan hallintotuomioistuinten tarjoamaa oikeusturvaa entisestään. ❖

Hallintotuomioistuinten yhteiset toimintakertomukset, työryhmämietinnöt, alkuvaiheen projektimuistio sekä Hallintotuomioistuinpäivien puheenvuoroja on julkaistu korkeimman hallinto-oikeuden kotisivuilla (www.kho.fi -> Hallintotuomioistuimet).

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN RAKENNE JA HENKILÖKUNTA 31.12.2005

Korkein hallinto-oikeus on toiminut kolmena jaostona.

Korkeimman hallinto-oikeuden ensimmäinen jaosto käsittelee muun muassa rakentamis- ja kaavoitusasioita, ympäristölupa- asioita, lunastuslupa- asioita, jätehuolto- asioita, vesiasioita, tieasioita, kunnallisasioita, luonnonsuojeluasioita, Natura- asioita, maainesasioita, asiakirjajulkisuusasioita, maa- ja metsätalousasioita ja EU:n rakennerahastojen tukitoimia koskevia asioita.

Toinen jaosto käsittelee muun muassa yleishallintoasioita, veroasioita, tulliasioita, kilpailuasioita, elinkeinon harjoittamiseen liittyviä asioita, väestöhallintoasioita, ajokortti- ynnä muita ajoneuvoasioita, liikenneasioita, taloushallintoasioita, apteekkiasioita, työvoimahallintoasioita ja virkamiesasioita.

Kolmas jaosto käsittelee muun muassa sosiaalihuoltoa koskevia asioita, ulkomaalais- asioita, huostaanottoa ja lastensuojelua koskevia asioita, kansalaisuusasioita, patentti- ja rekisteriasioita, kirkollisasioita, vammais- palveluasioita, mielenterveysasioita, terveyden- ja sairaanhoitoasioita, terveysvalvonta- asioita, kouluasioita, yleistä järjestystä ja huvitilaisuuksia koskevia asioita sekä ampuma- ase- asioita.

Jaostot eivät kuitenkaan ole erikoistuneita pelkästään tiettyjen asiaryhmien käsittelyyn, vaan ne voivat käsitellä kaikkia asioita. Esimerkiksi vuosilomien ja sairauspoissaolojen aikana voidaan toimia jaostojaosta poiketen.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa lainkäyttöasiat ratkaistaan esittelystä jaostojen istunnoissa, ja päätökset tehdään säännön- mukaisesti viiden tuomarin kokoonpanoissa.

Ympäristönsuojelulaissa tarkoitetuissa asioissa sekä patenttia, hyödyllisyysmallia ja integroidun piirin piirimallia koskevissa asioissa oikeuden kokoonpanoon kuuluu lainoppineiden jäsenten lisäksi kaksi asianomaisen alan asiantuntijajäsentä.

Ensimmäisen jaoston puheenjohtajana 1.1.2005–30.9.2005 ja kolmannen jaoston puheenjohtajana 1.10.–31.12.2005 toimi presidentti Pekka Hallberg, toisen jaoston puheenjohtajana vuonna 2005 toimi hallintoneuvos Ahti Rihto sekä kolmannen jaoston puheenjohtajana 1.1.2005–30.9.2005 ja ensimmäisen jaoston puheenjohtajana 1.10.–31.12.2005 toimi hallintoneuvos Ilmari Ojanen.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa toimivat tuomareina presidentti ja 20 hallintoneuvosta. Presidenttinä on vuodesta 1993 lähtien toiminut oikeustieteen ja valtiotieteiden tohtori Pekka Hallberg. Jäsenkunnassa tapahtuneista muutoksista mainittakoon, että hallintoneuvos Heikki Kanninen nimitettiin EU:n virkamiestuomioistuimen tuomariksi elokuussa 2005, ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomari Matti Pellonpää nimitettiin hallintoneuvokseksi lokakuussa 2005.

Korkeimmassa hallinto-oikeudessa on noin 40 esittelijää ja 40 muuhun henkilökuntaan kuuluvaa. Kansliaa johtaa kansliapäällikkö Sakari Vanhala. Määräaikaisena tiedotuspäällikkönä toimi Virpi Koivu 31.3.2005 asti. Vakinaisen henkilöstön lisäksi korkeimmassa hallinto-oikeudessa on tarvittaessa määräaikaista henkilökuntaa. ❖

Presidentti

Pekka Hallberg

Hallintoneuvokset

Ahti Rihto
 Ilmari Ojanen
 Olof Olsson
 Esa Aalto
 Pirkko Ignatius
 Lauri Tarasti
 Raimo Anttila
 Tuulikki Keltanen
 Marita Liljeström
 Olli Nykänen
 Pekka Vihervuori
 Marjatta Kaján
 Heikki Kanninen (vv.)
 Kari Kuusiniemi
 Niilo Jääskinen
 Ilkka Pere
 Ahti Vapaavuori

Irma Telivuo
 Jukka Mattila
 Matti Pellonpää (vv.)

Määräaikaiset hallintoneuvokset

Anne E. Niemi
 Eila Rother
 Matti Halén
 Tuula Pynnä

Ympäristöasian-tuntijaneuvokset

Pertti Vakkilainen
 Pentti Hannonen
 Ilkka Hirsto
 Heikki Kiuru
 Pertti Seuna
 Pertti Eloranta
 Janne Hukkinen
 Juha Kämäri

Mikael Hildén
 Leena Nurmento

Yli-insinöörineuvokset

Pentti Uuspää
 Allan Johansson
 Matti Kleimola
 Kenneth Holmberg
 Raimo Sepponen

Kansliapäällikkö

Sakari Vanhala

Esittelijäneuvokset

Ilpo Havumäki
 Marina Äimä
 Matti Metsäranta
 Tuulia Riikonen
 Hannu Ranta
 Leena Halila (vv.)
 Eila Rother (vv.)
 Kristina Björkvall

Riitta Mutikainen

Vanhemmat hallintosihteerit

Kai Träskelin
 Kari Honkala
 Marja-Terttu Savolainen
 Anne E. Niemi (vv.)
 Marjo Snellman
 Anneli Tulikallio
 Marja Ihto
 Marja-Liisa Judström
 Liisa Tähtinen
 Arja Niemelä
 Mikko Rautamaa
 Hannele Klemettinen

Hallintosihteerit

Raimo Viitasaari
 Kari Nieminen
 Irene Mäenpää

Marja Leena Kemppainen
Leo Kaasinen
Riitta Kreula
Marita Eeva
Päivi Pietarinen (vv.)
Satu Heikkilä (vv.)
Petri Leinonen
Jaana Moilanen (vv.)
Anne Nenonen
Elisabeth Vuorenhela
Petteri Leppikorpi
Minna Saarikoski
Tuula Pääkkönen

Määräaikaiset hallintosihteerit

Lea Alén
Freja Häggblom
Kai Kokko
Henna Rintala
Camilla Sandström
Kristiina Toivila
Kaius Vuoristo

Tiedotuspäällikkö

Timo Ahvenniemi (vv.)

Määräaikainen tiedotuspäällikkö

Teuvo Arolainen

Atk-lakimies

Pekka Tuominen

Tietoasiantuntija

Marja Halttunen (vv.)

Kirjaaja

Eeva Väänänen-Silén

Notaarit

Vuokko Kantanen
Paula Kilponen
Pii Rautiala
Carita Rostiala
Marjatta Räsänen
Satu-Maarit Tarkkanen
Soili Tolvanen
Ritva Vähämaa

Taloussihteeri

Marja Klaavo

Atk-suunnittelija

Minna Ronkainen

Osastosihteerit

Liisa Hartikainen
Eeva Ryytty
Anne Sahlman
Sinikka Savolainen
Kirsi Siltala (vv.)
Kaarina Tallberg
Elina Tukiainen

Toimistosihteerit

Merja Ahlfors
Pirkko Heikkinen
Marjut Jaatinen
Mirja Johansson
Heli Kalajainen
Jussi-Pekka Kokkonen
Anneli Liukkonen
Liisa Martikainen
Tuula Niilo-Rämä

Christina Nyberg
Tuula Pelkonen
Tarja Piho
Irma Reunanen (vv.)
Maarit Romppanen
Anneli Ronimus
Vuokko Savolainen
Marja Tiihonen
Pia Toivonen
Raija Vuori
Jenny Öberg

Ylivirastomestari

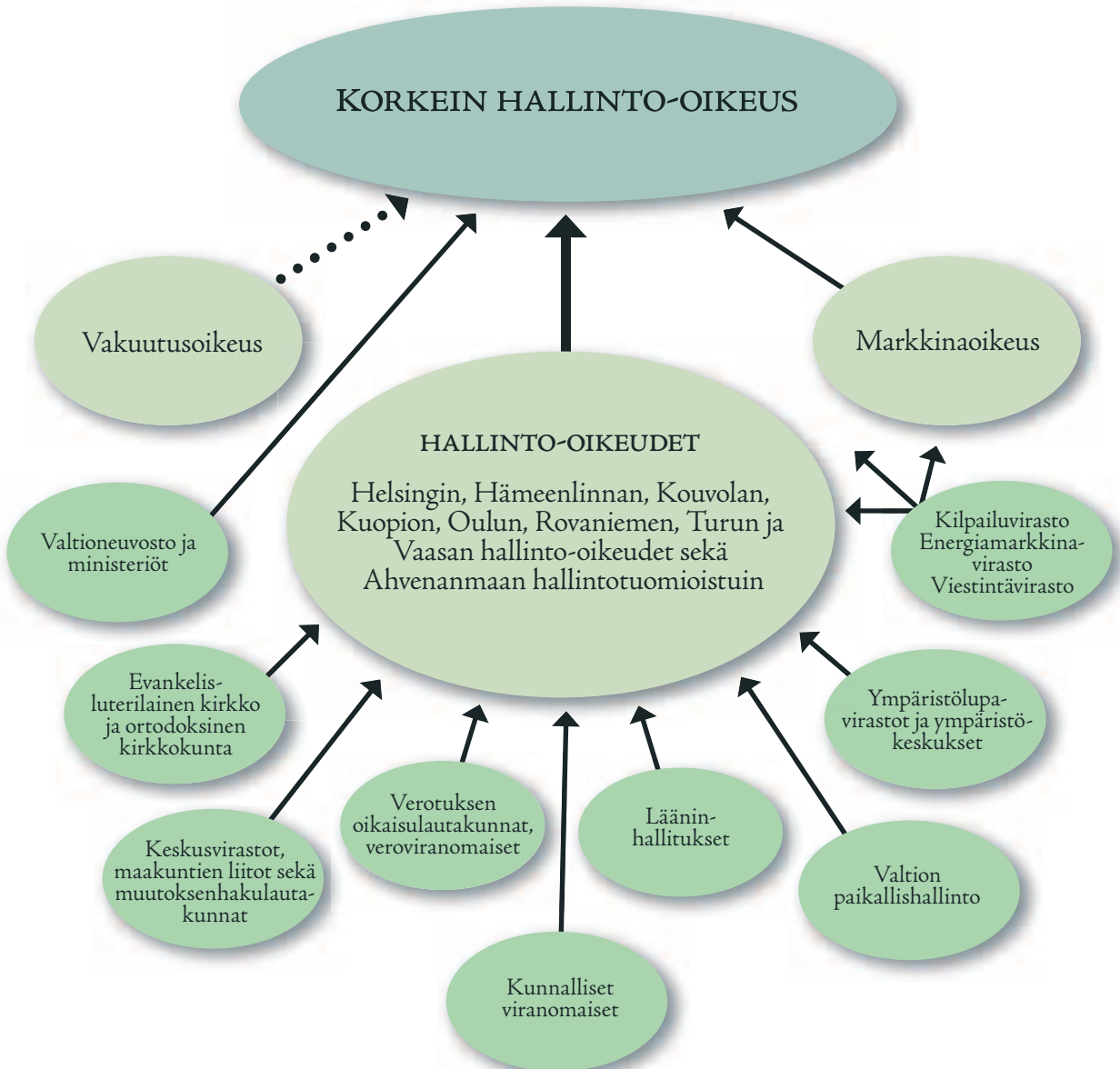
Kari Joutsenlahti

Virastomestarit

Anssi Kaikko
Timo Rousku
Tapani Ruostela

Henkilökunnasta
siirtyi eläkkeelle
1.7.2005 alkaen
osastosihteeri Eila
Viitaniemi.

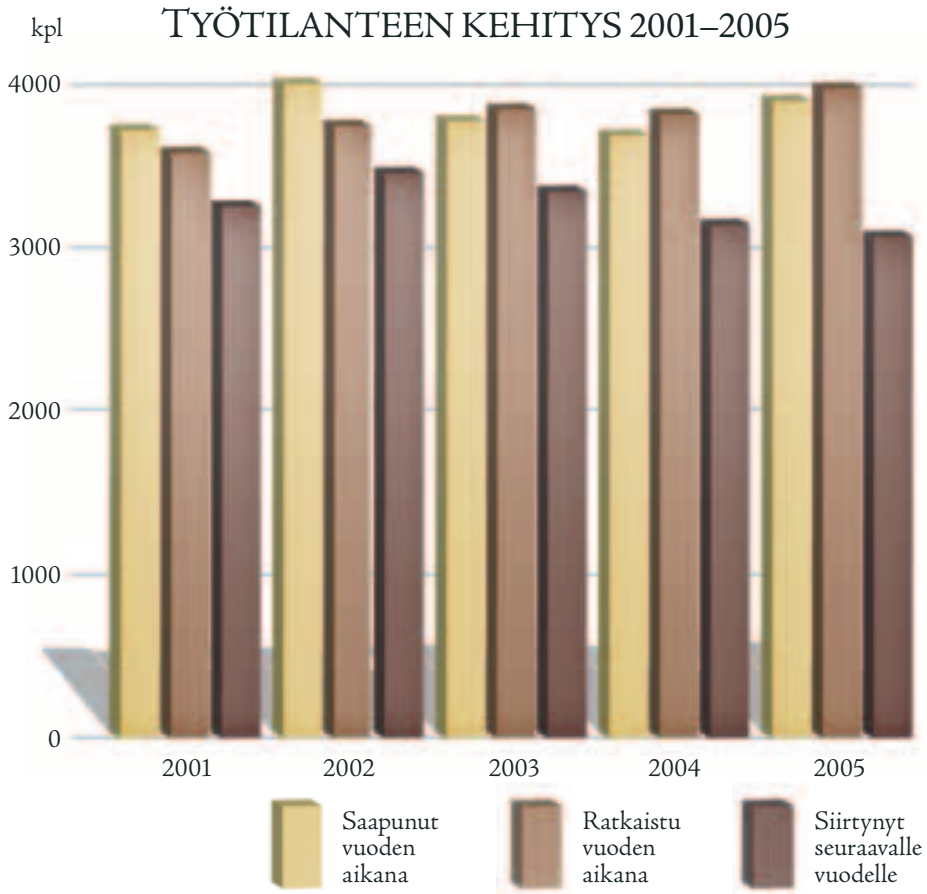
HALLINTOLAINKÄYTÖN MUUTOKSENHAKUJÄRJESTELMÄ

TYÖTILANNE 1996–2005

Valitukset ja hakemukset yhteensä, kpl

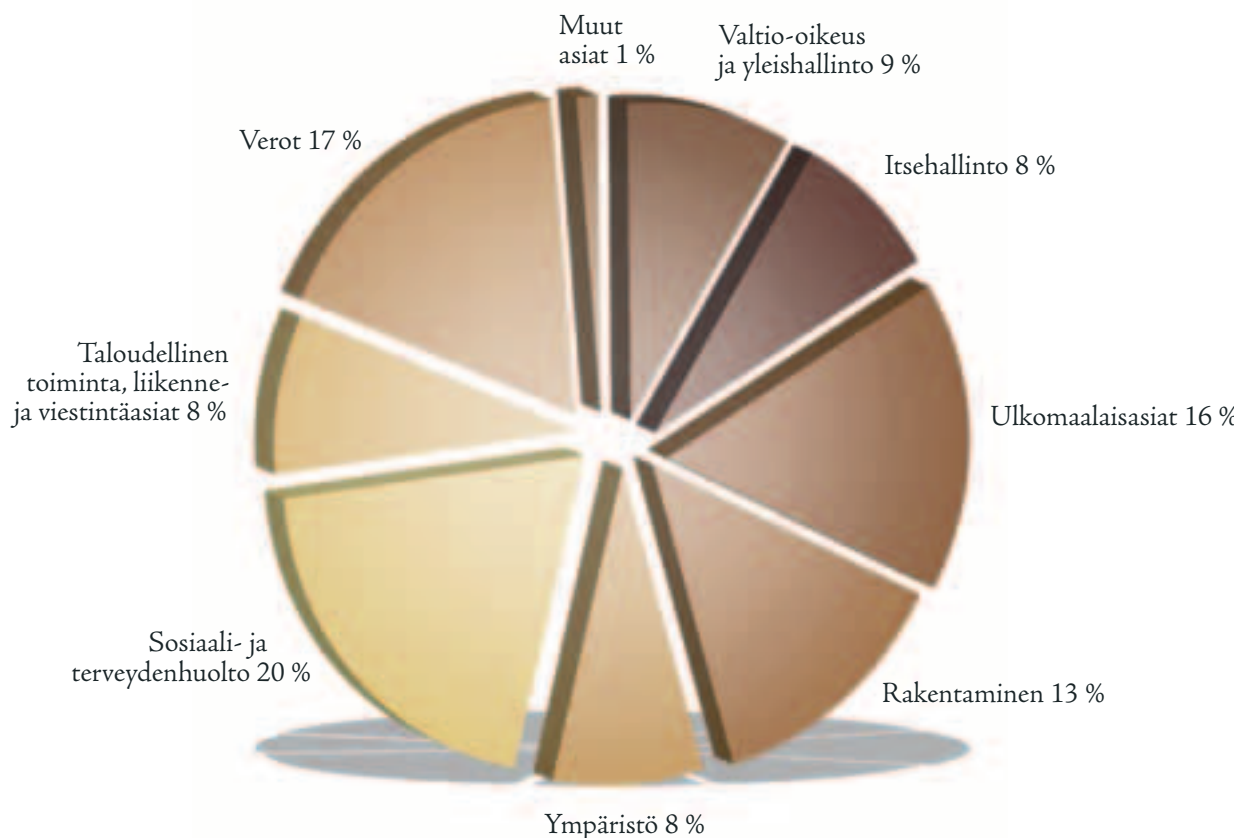
	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Siirtynyt seuraavalle vuodelle
1996	4377	4526	2756
1997	3910	3852	2772
1998	4904	3565	4441
1999	4372	4701	4094
2000	3691	4574	3183
2001	3752	3612	3281
2002	4036	3778	3486
2003	3806	3879	3372
2004	3719	3848	3167
2005	3931	4009	3095

SAAPUNEET ASIAT 2005

Vuonna 2005 käyttöön otetun diaarikaavan mukainen pääasiajaottelu

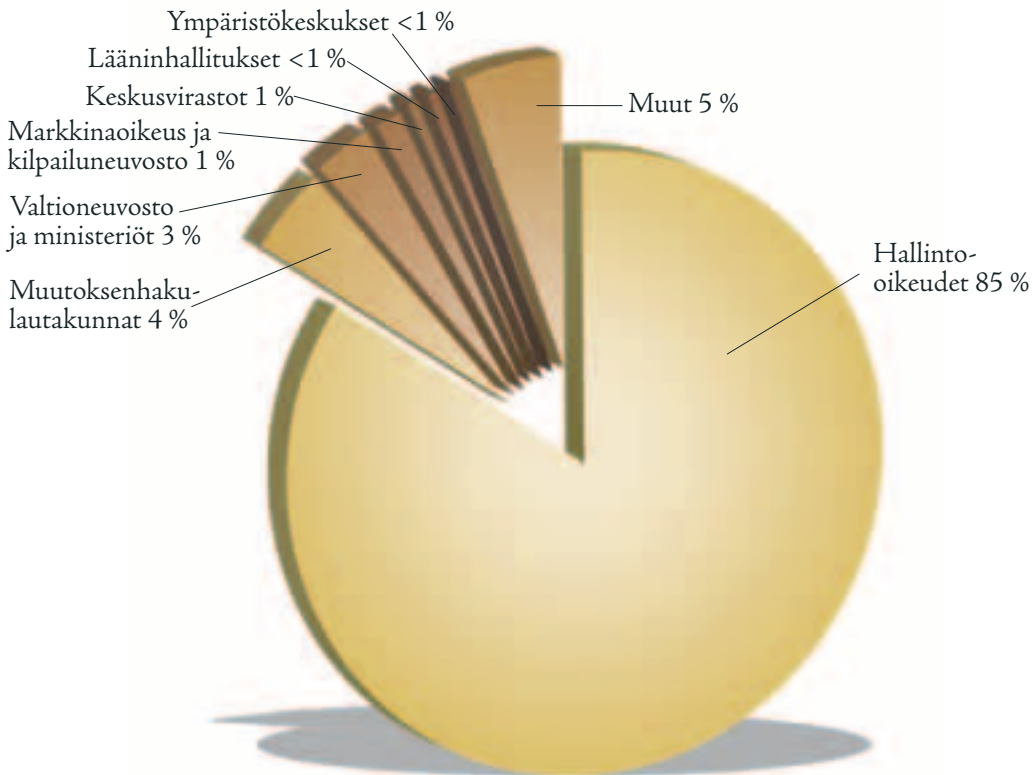
	kpl	prosenttia
Valtio-oikeus ja yleishallinto	363	9
Itsehallinto	297	8
Ulkomaalaisasiat	633	16
Rakentaminen	523	13
Ympäristö	305	8
Sosiaali- ja terveydenhuolto	787	20
Taloudellinen toiminta, liikenne- ja viestintäasiat	331	8
Verot	670	17
Muut asiat	22	1
Yhteensä	3931	100

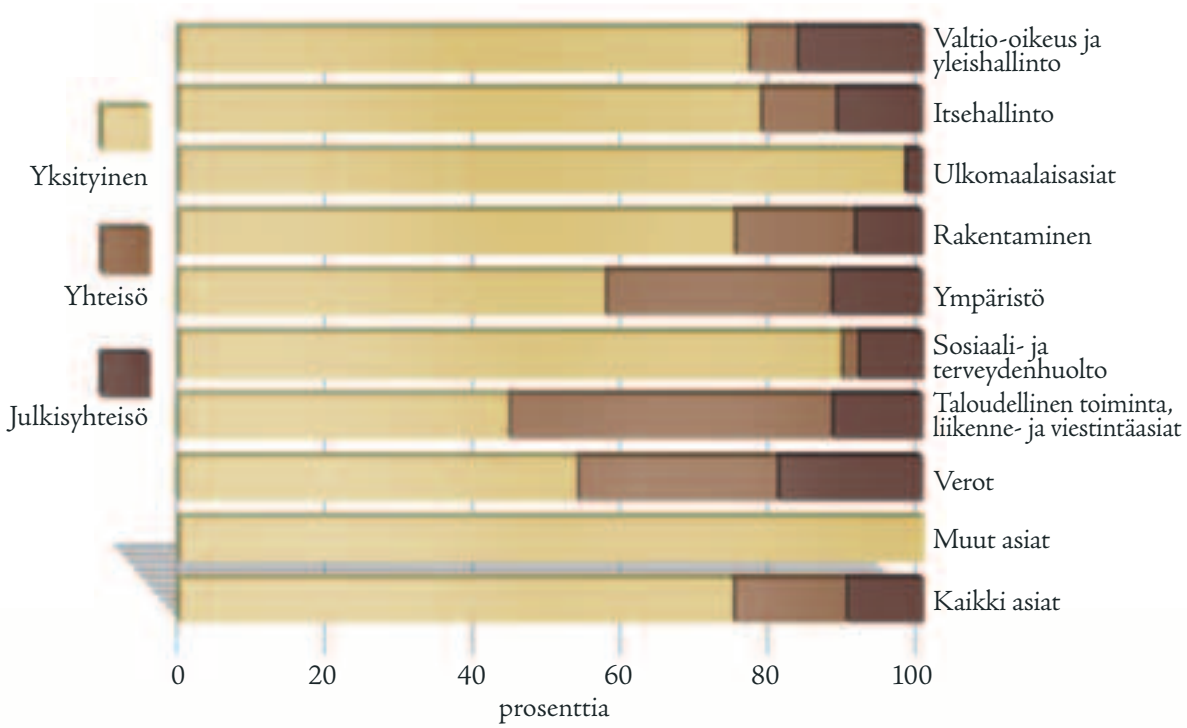
SAAPUNEET ASIAT VIRANOMAISITTAIN 2001–2005

	2001	2002	2003	2004	2005
Hallinto-oikeudet	2798	3119	3091	3112	3327
Muutoksenhakulautakunnat	216	194	146	152	169
Valtioneuvosto ja ministeriöt	160	163	83	100	127
Markkinaoikeus ja kilpailuneuvosto	45	64	57	63	50
Keskusvirastot	105	96	101	52	29
Lääninhallitukset	47	40	27	3	18
Ympäristökeskukset	109	59	39	8	8
Vesiylioikeus	1	1	0	0	0
Muut	271	300	262	229	203
Yhteensä, kpl	3752	4036	3806	3719	3931

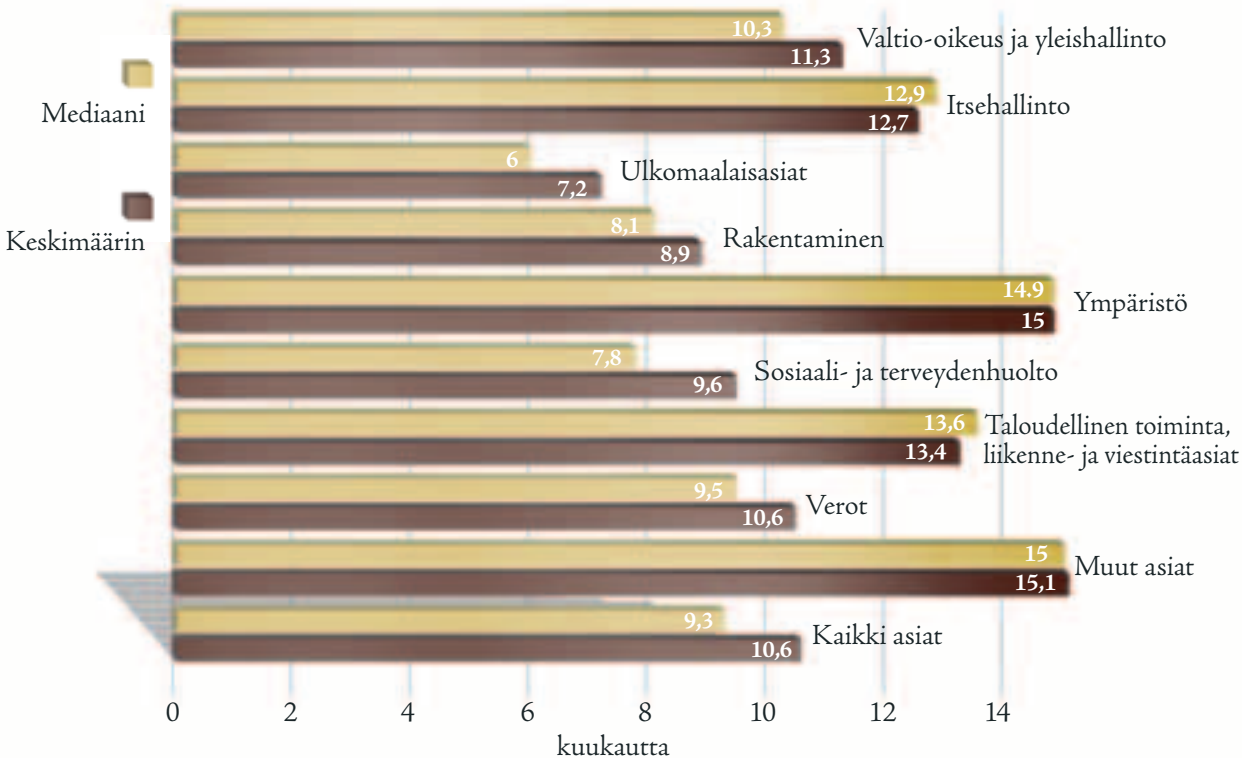
SAAPUNEET ASIAT VIRANOMAISITTAIN 2005

SAAPUNEET ASIAT MUUTOKSENHAKIJOITTAIN 2005

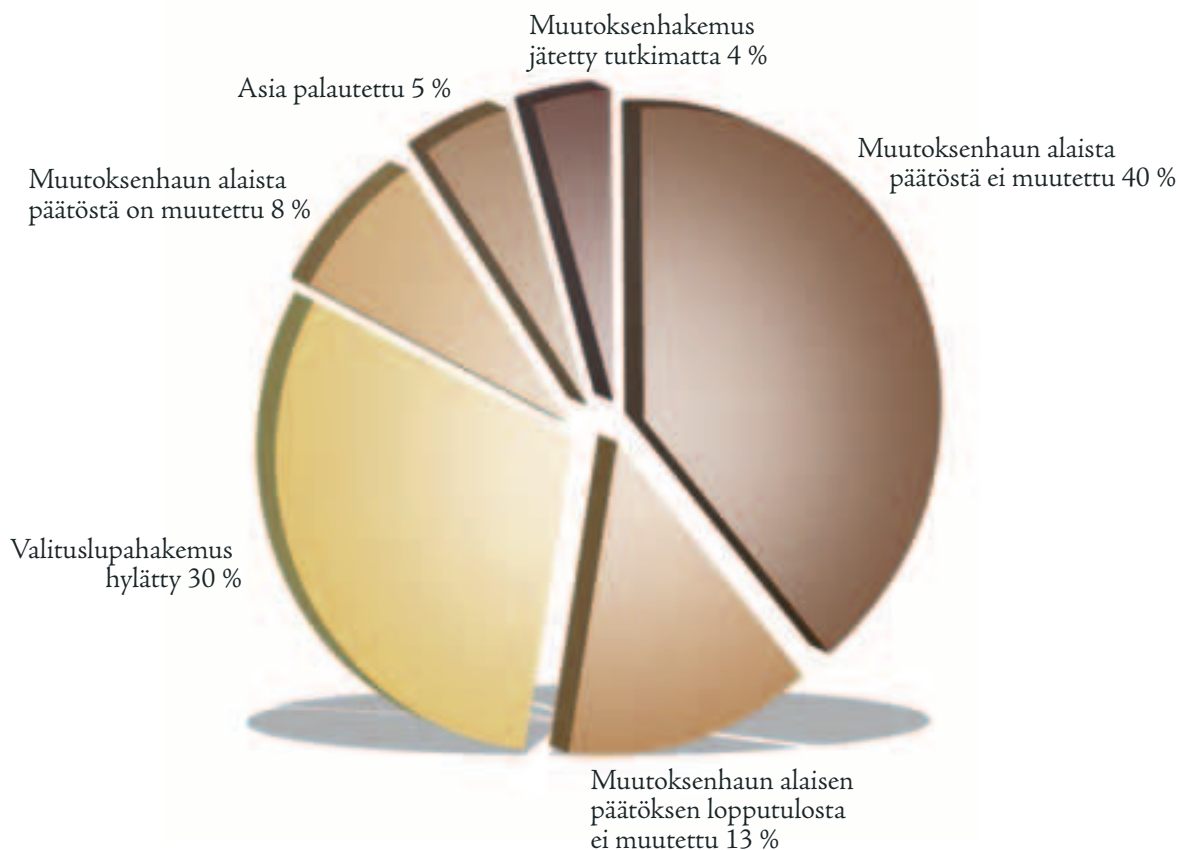

RATKAISTUJEN ASIOIDEN KÄSITTELYAIKA 2005

RATKAISTUJEN ASIOIDEN LOPPUTULOKSET 2005

	kpl
Muutoksenhaun alaista päätöstä ei muutettu	1621
Muutoksenhaun alaisen päätöksen lopputulosta ei muutettu	534
Valituslupahakemus hylätty	1189
Muutoksenhaun alaista päätöstä on muutettu	312
Asia palautettu	192
Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	161
Ratkaistu yhteensä	4009

RATKAISTUJEN ASIOIDEN LOPPUTULOKSISTA

prosenttia	2001	2002	2003	2004	2005
1. Päätöstä valitusasiassa ei muuteta (lopputulokseltaan eikä perusteluiltaan)	27,5	27,6	29,8	29,2	32,4
2. Päätöksen lopputulosta valitusasiassa ei muuteta (mutta kylläkin perusteluja)	17	15,5	14,1	15,3	13,3
3. Päätöstä valitusasiassa muutetaan (myös lopputulokseltaan)	8,1	7,6	6,4	8,1	7,4
4. Valituslupahakemus hylätään	26,1	30,4	32,2	30,7	30,4
5. Valitusasia palautetaan	5,6	4,7	3	3,9	4,8
6. Ylimääräinen muutoksenhaku hyväksytään	0,8	0,5	0,7	0,3	0,4
7. Ylimääräinen muutoksenhaku hylätään	6,1	6	6,1	5,5	5,1
8. Siirretään hallitukselle	0	0	0	0	0
9. Siirretään muulle viranomaiselle	0,2	0,6	0,4	0,1	0,1
10. Asia raukeaa	2	1,2	2,1	2,3	2
11. KHO ei ota asiaa tutkittavakseen	6,6	6,3	5,2	4,6	4

VIREILLÄ OLLEET ASIAT SAAPUMISVUOSITTAIN 31.12.2005

	2001	2002	2003	2004	2005	Vireillä vuoden lopussa 2005
Valitus			13	323	1525	1861
Valituslupa	1	1	12	111	863	988
Purku			14	40	134	188
Menetetyn määräajan palauttaminen				3	5	8
Kantelu			1	19	23	43
Muu hakemus				2	5	7
Yhteensä, kpl	1	1	40	498	2555	3095

Vanhimmissa vireillä olevissa asioissa on pyydetty ennakkoratkaisua Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta.

TYÖTILASTO VUODELTA 2005

	Siirryneitä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaista päätöstä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poisitettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimääräinen käsittelyaika, kk
Asiaryhmittäin											
Valtio-oikeus ja yleishallinto	294	363	320	254	30	21	10	5	3	333	11,3
Valtio-oikeus	26	32	19	12		5	1	1		39	18,7
Valtiolliset vaalit	1		1	1							6,8
Kansalaisuusasiat	23	32	16	10		5		1		39	20,2
Kansalaisten yleiset oikeudet	1		1	1							8,2
Muu valtio-oikeusasia	1		1				1				16,1
Yleishallinto-oikeus	150	179	180	134	25	12	5	4	2	146	11,4
Maksuvapautus	4	5	6	6						3	8,2
Edunpalautus ja vahingonkorvaus	4	3	3	3						4	6
Asiakirjajulkisuus	47	60	54	43	1	9	1		1	52	13,9
Tietosuoja	9	18	14	13				1		13	13,8
Harkinnanvaraiset ja muut valtiosuudet ja -avustukset	7	13	4	2			1	1		16	10,8
Holhoustoimen edunvalvonta	27	8	23	12	11					11	11,6
Passiasiat		2								2	
Väestötietoasiat	3	8	4	3				1		7	11,6
Nimiasiat	4	1	4	4						1	12,3
Oikeusavun myöntäminen, avustajan määrääminen ja palkkio	18	37	36	25	8	1	2			19	8,7
Oikeusapupäätöksen muuttaminen ja lakkaaminen	3	2	3	3						2	8
Oikeudenkäyntimaksua koskeva valitus	7	3	7	4	3				1	2	11,2
Valtion perintö		2								2	
Vankeinhoitoa koskevat asiat	3	2	1	1						4	19,5
Muu yleishallintoasia	14	15	21	15	2	2	1	1		8	9,4
Opetus- ja sivistystoimi	22	31	24	22		2			1	28	11,4
Perusopetus ja lukio	19	22	20	18		2			1	20	11,2
Ammattiopetus	2	2	2	2						2	16,3
Ammattikorkeakoulut		1	1	1							6
Yliopistot ja korkeakoulut	1	5	1	1						5	11,6
Muu opetus- ja sivistystoimiasia		1								1	
Valtion virkamiehet	53	64	42	36	3	1	2			75	9,1
Virka- ja työsuhde	32	26	24	22	2					34	7
Palkkaus, työaika ja vuosiloma (valtion virkamiehet)	6	6	4	1	1	1	1			8	21,9

	Siirtyneitä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaista päätöstä on muurettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimääräinen käsittelyaika, kk
Muu virkamiesoikeusasia	15	32	14	13			1			33	9
Työvoima-asiat	16	16	18	16	1		1			14	12,6
Palkkaturva ja muu toimeentuloturva-asia	3	2	2	2						3	21,8
Työsuojelu	1	2	1	1						2	10,2
Siviilipalvelus	1	3	3	2	1					1	6
Työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus		1								1	
Muu työvoima-asia	11	8	12	11			1			7	12,9
Turvallisuus, yleinen järjestys ja eräät luvat	27	41	37	34	1	1	1			31	9
Ampuma-aseasiat	24	33	33	33						24	9,4
Muu turvallisuutta, yleistä järjestystä ja eräitä lupia koskeva asia	3	8	4	1	1	1	1			7	5,8
Itsehallinto	281	297	285	230	24	5	14	12	2	291	12,7
Ahvenanmaa	5	4								9	
Ahvenanmaan itsehallinto (ellei muussa asiaryhmässä)	5	4								9	
Kunnallisasiat	241	270	253	207	22	3	13	8	2	257	12,3
Kunnallisvaalit	2	11	11	9	2					2	7,3
Kuntajako	1		1	1							17,7
Kunnan toimiala	5	1	5	3			1	1		1	10,6
Kunnan talous	9	7	11	11						5	14,5
Kunnalliset säännöt ja taksat	5	3	5	5						3	15,1
Virkavaali (kunnat ja kuntayhtymät)	44	62	38	28	4	2	1	3	1	67	12
Palvelussuhdeturva (kunnat ja kuntayhtymät)	36	42	37	31	4		2			41	14,3
Palkkaus, työaika ja vuosiloma (kunnat ja kuntayhtymät)	6	10	6	5			1			10	16,2
Muu henkilöstöasia (kunnat ja kuntayhtymät)	29	26	25	18	5		1	1		30	13,8
Muu kunnallisia	104	109	114	96	7	1	7	3	1	98	11,4
Kirkollisasiat	33	21	30	21	2	2	1	4		24	15,9
Palvelussuhde (kirkko)	13	14	13	9				4		14	14,4
Muu henkilöstöasia (kirkko)	6	3	5	4	1					4	18,6
Muu kirkollisia	14	4	12	8	1	2	1			6	16,4
Saamelaisasiat	2	1	2	2						1	8,3
Muu saamelaisia	2	1	2	2						1	8,3
Ulkomaalaisasiat	246	633	513	454	13	25	8	13	3	363	7,2
Oleskeluluvat perheiden yhdistämisen perusteella	37	156	103	93	1	5	1	3		90	6,4
Muut oleskeluluvat	24	54	39	30	2	4	2	1		39	8,1

	Siirryneitä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaisra päätöstä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimmäinen käsittelyaika, kk
Karkottaminen	16	31	22	17	3	2			1	24	9,2
Ulkomaalaisen käännättäminen	9	18	12	7	1	1	3			15	11,8
Turvapaikka-asiat	149	318	308	282	6	13	1	6	2	157	7,2
Turvapaikka-asiat (nopeutettu käsittely)	6	48	24	20			1	3		30	5,1
Muukalaispassit ja muut matkustusasiakirjat	5	5	4	4						6	6,1
Muu ulkomaalaisasia		3	1	1						2	4,9
Rakentaminen	316	523	432	352	45	8	20	7	8	398	8,9
Maankäyttö- ja rakennusasiat	299	485	404	331	42	7	17	7	6	373	8,9
Maakuntakaava	5	4								9	
Yleiskaava	55	59	59	49	6	3		1		55	11
Asemakaava	53	86	67	57	4	2	4		1	71	9,1
Ranta-asemakaava	12	13	16	11	4	1				9	12,6
Rakennuskielto ja toimenpiderajoitus		2								2	
Rakennusjärjestys	2		2		2						25,8
Tonttijako		4	1					1		3	4
Kadut ja yleiset alueet	3	11	7	6	1					7	3,9
Rakentamiskehoitus		1								1	
Lunastaminen kaavan perusteella	1	1	1				1			1	9,4
Poikkeaminen (maankäyttö- ja rakennusasiat)	57	107	99	84	8	1	3	3	2	62	7
Suunnittelutarveratkaisu	24	35	28	23	3		2			31	8,4
Rakennuslupa	44	88	61	49	6		4	2	1	70	8,4
Toimenpidelupa	19	25	28	22	5		1			16	9,4
Ympäristönhoito ja rakennuksen kunnossapito	1		1	1							4,8
Purkamislupa	2	7	2	2						7	7,1
Maisematyölupa	1	4	1	1						4	10,6
Yhdyskuntateknisten laitteiden sijoittaminen		7	2	2						5	3,1
Tilapäinen rakennus		3	1	1						2	2,1
Rakennusvalvonta	14	20	20	19	1				2	12	8,6
Muu maankäyttö- ja rakennusasia	6	8	8	4	2		2			6	17
Tieasiat	6	16	18	14		1	3			4	6,5
Yleinen tie	5	9	13	11		1	1			1	6,6
Yksityinen tie	1	3	2	2						2	4,5
Muu tieasia		4	3	1			2			1	7,7
Kiinteistöasiat	11	22	10	7	3				2	21	14
Lunastusasiat	6	12	5	3	2				1	12	14,3
Etuosto-oikeus	3	7	3	2	1				1	6	12,9
Muu kiinteistöasia	2	3	2	2						3	14,8

	Siirryneitä edelliseltä vuodelta	Saapuneet vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaisista päätöksistä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimmääinen käsitellyä aika, kk
Ympäristö	397	305	434	326	62	18	26	2	7	261	15
Ympäristönsuojelu	166	146	188	133	36	8	10	1	3	121	15,1
Metsäteollisuuden ympäristölupa	3	3	3	3						3	14,6
Metalliteollisuuden ympäristölupa	3		3	2	1						23,8
Energian tuotannon ympäristölupa	12	2	12	9	3				1	1	19,3
Malmien louhinnan ja mineraalien tuotannon ympäristölupa	5	1	5	4	1					1	23,2
Elintarvikkeiden ja rehujen valmistuksen ympäristölupa	2	1	2	2						1	11,2
Jätteiden käsittelyn ympäristölupa	18	13	17	13	3		1			14	19,5
Polttonesteen jakeluasemien ja polttonesteen varastoinnin ympäristölupa	12	9	15	8	4	2	1		1	5	12,1
Louhinnan, murskauksen, asfalttiaseman ja betoniaseaman ympäristölupa	17	22	19	15	1	1	2		1	19	14,3
Jätevesien johtamisen ja jätevedenpuhdistamon ympäristölupa	7	1	7	7						1	23,3
Eläinsuojan ympäristölupa	19	11	20	7	10	3				10	15,2
Turkistarhauksen ympäristölupa	2	2	3	3						1	11,3
Moottoriradan ja veneiden harjoitteluradan ympäristölupa	6	3	4	4						5	12,5
Pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisen ympäristölupa	2	2	2	1			1			2	15,8
Turvetuotannon ympäristölupa		6	1		1					5	5,3
Muu ympäristölupa-asia	16	15	15	10	4		1			16	16,3
Meluilmoitus	4	1	4	4						1	17,8
Ympäristönsuojelulain mukainen valvonta ja hallintopakko	11	10	12	8	4					9	18,7
Ympäristönsuojelulain mukaiset maksu- ja korvausasiat	1		1	1							21,8
Muu ympäristönsuojelulain mukainen asia		1								1	
Jättemaksut	1	2	2	1	1					1	7,1
Järjestetty jätteenkuljetus	3	1	4	3	1						11,3
Muu jätelain mukainen asia	3	5	4	4						4	7,6
Terveysvalvonta	10	6	10	8	1		1			6	13,4
Öljyvahinkojen torjunta	1									1	
Päästökauppalain mukaiset asiat		12	12	9		2		1			5,6
Maasto- ja vesiliikenne	7	5	9	7	1		1			3	14,3
Muu ympäristönsuojeluasias	1	12	2				2			11	1,7
Vesitalous	127	59	127	93	20	5	8	1	2	56	15,5
Rakentaminen vesistöön	46	26	49	38	6	2	3		1	22	14,6

	Siirtynettä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaista päätöstä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimääräinen käsittelyaika, kk
Vesivoiman hyväksikäyttö	2		2	1			1				12,6
Kulkuväylät ja muut vesiliikennealueet	7	7	8	8						6	18,2
Ojitus	7	4	9	9						2	14,7
Vesistön järjestely	3		3	3							16,1
Vesistön säännöstely	15		5	1	4					10	23,4
Veden johtaminen nesteenä käytettäväksi ja pohjaveden ottaminen	13	4	14	7	7					3	16,1
Jäteveden johtaminen	5	4	7	4	1	1		1		2	14,1
Vesilain mukaiset maksu- ja korvausasiat	2	2	2	1		1				2	23,6
Vesilain mukainen valvonta ja hallintopakko	17	10	17	14	2	1			1	9	12,9
Muu vesitalousasia	10	2	11	7			4			1	17,5
Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa tarkoitettua yhteiskäsittelyä koskevat asiat	4	8	6	5			1			6	11,1
Hallintopakko ympäristönsuojelulain ja vesilain yhteiskäsittelyä koskevassa asiassa		1								1	
Kalankasvatuksen lupa-asia, yhteiskäsittely	1	2	2	1			1			1	8,1
Turvetuotannon lupa-asia, yhteiskäsittely	1	5	3	3						3	11,8
Muu ympäristönsuojelulain ja vesilain yhteiskäsittelyn piiriin kuuluva lupa-asia	2		1	1						1	14,7
Luonnonsuojelu	95	89	109	90	7	5	7		2	73	14,2
Natura 2000 -verkosto	30	28	27	23			4			31	17,5
Luonnonsuojelulain mukaiset asiat (paitsi Natura)	15	22	28	22		4	2		1	8	9,3
Eläinsuojelu	2	7	6	6					1	2	4,8
Maa-ainesasiat	44	26	40	31	7	1	1			30	17,7
Rakennussuojelu	2	3	3	3						2	7,7
Muu luonnonsuojeluasia	2	3	5	5							12,5
Ulkoilu ja leirintä	1	3	2	2						2	5,8
Ulkoiluasiat	1	3	2	2						2	5,8
Asuntotuotanto ja asuntoasiat	4		2	2						2	27,1
Arava-asiat	2									2	
Muu asunto-asia	2		2	2							27,1
Sosiaali- ja terveydenhuolto	610	787	927	799	18	51	40	19	7	463	9,6
Sosiaaliasiat	445	576	660	564	13	39	29	15	5	356	10
Toimeentulotuen myöntäminen	104	212	236	220	1	2	11	2	1	79	6,9
Toimeentulotuen takaisinperintä	17	10	18	15	3					9	17,2
Lapsen huostaanotto	126	174	214	178	2	19	5	10		86	9,3

	Siirryneitä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaisista päätöksistä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimmäinen käsitelyaika, kk
Yhteydenpidon rajoittaminen lastensuojeluasiassa	1	6	5	2			3		1	1	5,7
Muu lastensuojeluasia	4	7	4	4					1	6	12,6
Elatusturva	5		4	2	2					1	15,9
Kehitysvammaisten erityishuolto	3	4	2	2						5	17,5
Vammaispalvelu	104	114	106	79	3	16	6	2	1	111	13,5
Päihdehuolto	3		3	3							13,9
Omaishoidon tuki	6	4	4	4						6	18,2
Lasten päivähoidon järjestäminen	1		1	1							13,6
Lastensuojelukustannusten korvaaminen	25	15	27	26	1				1	12	16,9
Muu sosiaalihuollon kustannusten korvaaminen	4	7	4	3				1		7	13,9
Sosiaalihuollon asiakasmaksut	4	6	5	4		1				5	11,9
Muu sosiaaliasia	38	17	27	21	1	1	4			28	14,4
Terveydenhuolto ja sairaanhoito	147	191	246	221	3	7	11	4	2	90	8,2
Kansanterveysyö	1		1	1							29,7
Hoitoon määrääminen mielenterveysasiassa	97	159	199	185		3	8	3	2	55	6,8
Itsemääräämisoikeuden rajoittaminen mielenterveysasiassa	1		1	1							8,9
Muu mielenterveysasia		2	2	2							5,9
Terveydenhuollon ja sairaanhoitotoimen harjoittaminen	8	9	5	4				1		12	16,6
Elintarvikevalvonta	4	2	5	2		2	1			1	10,1
Terveydenhuollon kustannusten korvaaminen	20	14	18	15	2		1			16	14,4
Terveydenhuollon asiakasmaksut	2		2	2							12,6
Muu terveydenhuolto- ja sairaanhoitoasia	14	5	13	9	1	2	1			6	15,5
Lääkeasiat ja apteekkilaitos	18	20	21	14	2	5				17	10,5
Lääkkeiden myyntilupa ja hintavalvonta	5	5	4	2		2				6	14,8
Muu lääkeasia	3	6	4	1		3				5	19
Apteekkiasiat	10	9	13	11	2					6	6,5
Taloudellinen toiminta, liikenne- ja viestintäasiat	407	331	371	253	27	51	24	16	1	366	13,4
Oikeushenkilöt ja teollisoikeudet	77	54	68	49	1	12	1	5	1	62	15,3
Yhtiöoikeudelliset hallintotoimet	19	11	11	10				1	1	18	13,3
Siviilioikeudelliset oikeushenkilöt	5	1	3	2		1				3	13,8
Kauppa- ja yhdistysrekisteriasiat	3		3	1		1	1				9,2
Patentti, hyödyllisyysmalli ja integroitu piiri	30	23	27	19		6		2		26	18,5
Mallisuoja ja tavaramerkki	17	18	21	15		4		2		14	13,8
Muu oikeushenkilöihin ja teollisoikeuksiin liittyvä asia	3	1	3	2	1					1	11,2

	Siirtyneitä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaista päätöstä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimääräinen käsittelyaika, kk
Elinkeinoasiat	127	92	109	66	14	18	7	4		110	14,6
Vakuutus toiminta	3	2	1	1						4	33,8
Kaivostoiminta	7	3	9	4	2	2	1			1	11,7
Sähtöturvallisuus		1								1	
Räjähdyssaineet ja palavat nesteet		1	1					1			3,7
Kiinteistöjen ja asuntojen välitys	6		2	2						4	26,3
Majoitus- ja ravitsemisliikkeet, anniskelulupa-asiat sekä alkoholin vähittäismyynti	9	31	13	9	1		2	1		27	6,8
Kilpailuoikeus	9	5	8	6		2				6	24,1
Julkiset hankinnat	79	49	66	42	9	10	3	2		62	14,1
Muu elinkeinoasia	14		9	2	2	4	1			5	20
Maa- ja metsätalous	59	54	73	54	6	7	6			40	11,2
Maataloustuotannon ohjaaminen (mm. kansalliset tuet)		14	26	28	23	1	1	3		12	7,2
Metsätalous	3	4	5	4	1					2	14,7
Kasvinsuojelu	1	1								2	
Porotalous	1	4	2	2						3	9,1
Metsästys ja kalastus	25	11	28	17	4	4	3			8	12,1
Muu maa- ja metsätalousasia	15	8	10	8		2				13	18,9
EU:n rakennerahastojen tukitoimet	14	20	9	7		1		1		25	10,4
Euroopan sosiaalirahasto (ESR)	2	3	1					1		4	2,8
Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR)	2	3	1			1				4	22,9
Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto (EMOT)	8	6	1	1						13	10,9
Kalatalouden ohjauksen rahoitusväline (KOR)	2		2	2							18,3
Muu EU:n rakennerahastojen tukitoimi		8	4	4						4	5,2
Liikenne ja viestintä	130	111	112	77	6	13	10	6		129	12,7
Ajokortti, ajo-oikeus ja ammattiajolupa	18	40	26	19			3	4		32	8,8
Autokoulu	1		1	1							16,5
Ammattimainen moottoriajoneuvoliikenne	36	14	18	15	1	2				32	17
Rautatieliikenne, merenkulku ja ilmailu	5	2	2	1			1			5	25,6
Televisiomaksut	26	20	29	25	1		3			17	11,6
Tietoliikenne	27	22	20	4	1	11	3	1		29	13,5
Tietoliikenteen tarkastusmaksut	1		1	1							11,8
Merimiehiä, lentäjiä yms. koskeva asia	3	1	3	2				1		1	8,9
Ajo- ja vesikulkuneuvojen katsastus ja rekisteröinti	2	3	2	1	1					3	16,7
Liikennevakuutusmaksua vastaava hyvike	4	4	3	2	1					5	8,8

	Siirryneitä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaisu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaista päätöstä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimmääräinen käsitteleyaika, kk
Pysäköintivirhemaksut	2	2	2	2						2	13,6
Ylikuormamaksut	1		1	1							18
Muu liikenneasia	4	3	4	3	1					3	17,6
Verot	639	670	706	578	92	12	17	7	1	602	10,6
Tulo- ja varallisuusvero	489	463	524	443	54	9	14	3	1	427	10,3
Henkilökohtaisen tulon verotus	283	255	301	267	18	5	9	2		237	10
Varallisuusverotus	4	7	4	3	1					7	8,1
Elinkeinotulon verotus	117	102	111	88	19	2	2			108	11,7
Maatilatalouden verotus	3	4	5	3	2					2	9,2
Lähdeverot	5	1	2	1		1				4	18,9
Kansainvälinen verotus		11	3				3			8	4,9
Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu tulo- ja varallisuusveroasiassa	14	22	26	21	4			1		10	6,9
Veroviraston ennakkotieto tai -ratkaisu tulo- ja varallisuusveroasiassa	11	2	9	4	5					4	11,3
Ennakkonpidätyksen ja ennakonkannon muuttaminen	1	7	2	2						6	6,9
Ennakkoperintä ja sosiaaliturvamaksu	15	32	19	19						28	13,6
Ennakkoperintä ja työnantajan sosiaaliturvamaksu	16		15	12	3				1		13,7
Kiinteistövero	18	15	24	21	1	1		1		9	7,6
Muu tulon tai varallisuuden perusteella kannettavaa veroa tai maksua koskeva asia	2	5	3	2	1					4	13,1
Arvonlisävero	73	60	81	59	15	2	3	2		52	11,6
Arvonlisäveroa koskevat valitukset	60	46	65	50	11	2	2			41	12
Keskusverolautakunnan ennakkoratkaisu arvonlisäveroasiassa	6	4	6	1	3			2		4	12,3
Veroviraston ennakkoratkaisu arvonlisäveroasiassa	4	8	6	5	1					6	8,1
Arvonlisäverovelvolliseksi rekisteröinti ja ryhmärekisteröinti	3	2	4	3			1			1	9,3
Ajoneuvoja koskevat verot ja maksut	23	36	31	18	13					28	16,7
Autoverovalitukset	20	23	21	8	13					22	22,2
Autoveroa koskevat ennakkoratkaisut		2	1	1						1	1,5
Autoveron palautus	3	6	7	7						2	5,2
Ajoneuvovero		2								2	
Polttoainemaksu		3	2	2						1	5,9
Valmisteverot ja tulliasiat	17	37	17	14	3					37	10,3

	Siirryneitä edelliseltä vuodelta	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Muutoksenhaun alainen päätös on vahvistettu	Muutoksenhaun alaista päätöstä on muutettu	Asia palautettu	Muutoksenhakemus jätetty tutkimatta	Asia rauennut	Asia poistettu diaarista	Vireillä vuoden lopussa	Keskimääräinen käsittelyaika, kk
Tullinimikkeet		3	1	1						2	4,5
Tullausvalitukset	3	14	4	3	1					13	7,5
Tullin suorittama valvonta (mm. EU-tuet)		1								1	
Valmisteverot	14	19	12	10	2					21	11,7
Muut verot ja verotusmenettely	37	74	53	44	7	1		1		58	7,9
Perintö- ja lahjavero	10	28	21	15	5			1		17	6,9
Arpajaisvero		1								1	
Leimaverot	1	3	2	2						2	5,8
Varainsiirtovero	10	14	15	13	2					9	7,8
Jätevero	1									1	
Vakuutusmaksu ja metsänhoitomaksu	1	3	1	1						3	12,7
Muut valtiolle perittävät maksut (mm. maksuperustelakiin perustuvat)	1	3	1	1						3	12,5
Ennakkotieto tai -ratkaisu muussa veroasiassa	4	15	5	5						14	6,9
Verotusmenettely	3		3	3							13,8
Muu veroasia	6	7	5	4		1				8	9,1
Muut asiat	18	22	21	16	1	1	2	1	1	18	15,1
Eläkeasiat	5	11	8	8						8	15,2
Muut asiat	13	11	13	8	1	1	2	1	1	10	15

Muutoksenhakulajeittain

Valitus	2033	2186	2338	1833	197	145	103	60	18	1861	11,9
Valituslupa	935	1484	1425	1233	96	45	35	17	6	988	8,7
Purku	196	194	195	159	14	1	18	3	7	188	10,6
Menetetyn määräajan palauttaminen	14	23	29	21	5	1	1	1	1	8	8,1
Kantelu	27	32	15	14			1		1	43	10,3
Muu hakemus	3	12	7	3			3	1	1	7	5,4
Yhteensä	3208	3931	4009	3263	312	192	161	82	34	3095	10,6

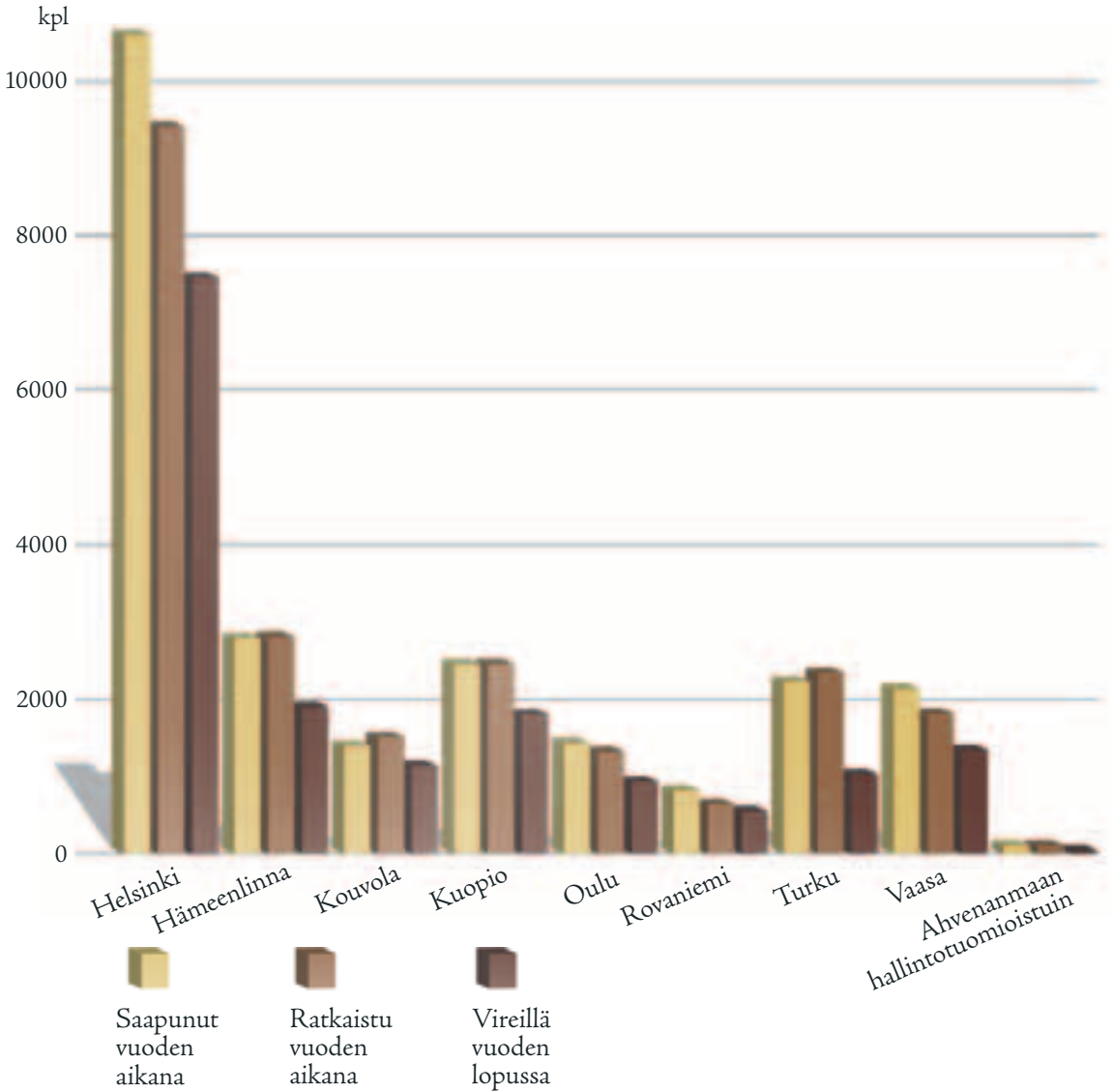
HALLINTO-OIKEUKSISTA JA AHVENANMAAN HALLINTO-TUOMIOISTUIMESTA SAAPUNEET ASIAT 2001–2005

	2001	2002	2003	2004	2005
Helsinki	1014	1233	1166	1200	1432
Turku	452	443	431	415	375
Hämeenlinna	343	348	342	362	382
Vaasa	298	362	367	357	345
Kouvola	127	169	197	186	180
Kuopio	245	243	246	298	305
Oulu	173	206	168	181	178
Rovaniemi	120	87	124	113	96
Ahvenanmaan hallintotuomioistuin	18	23	47	23	34
Yhteensä, kpl	2790	3114	3088	3135	3327

HALLINTO-OIKEUKSIEN JA AHVENANMAAN HALLINTO-TUOMIOISTUIMEN TYÖTILASTO 2005

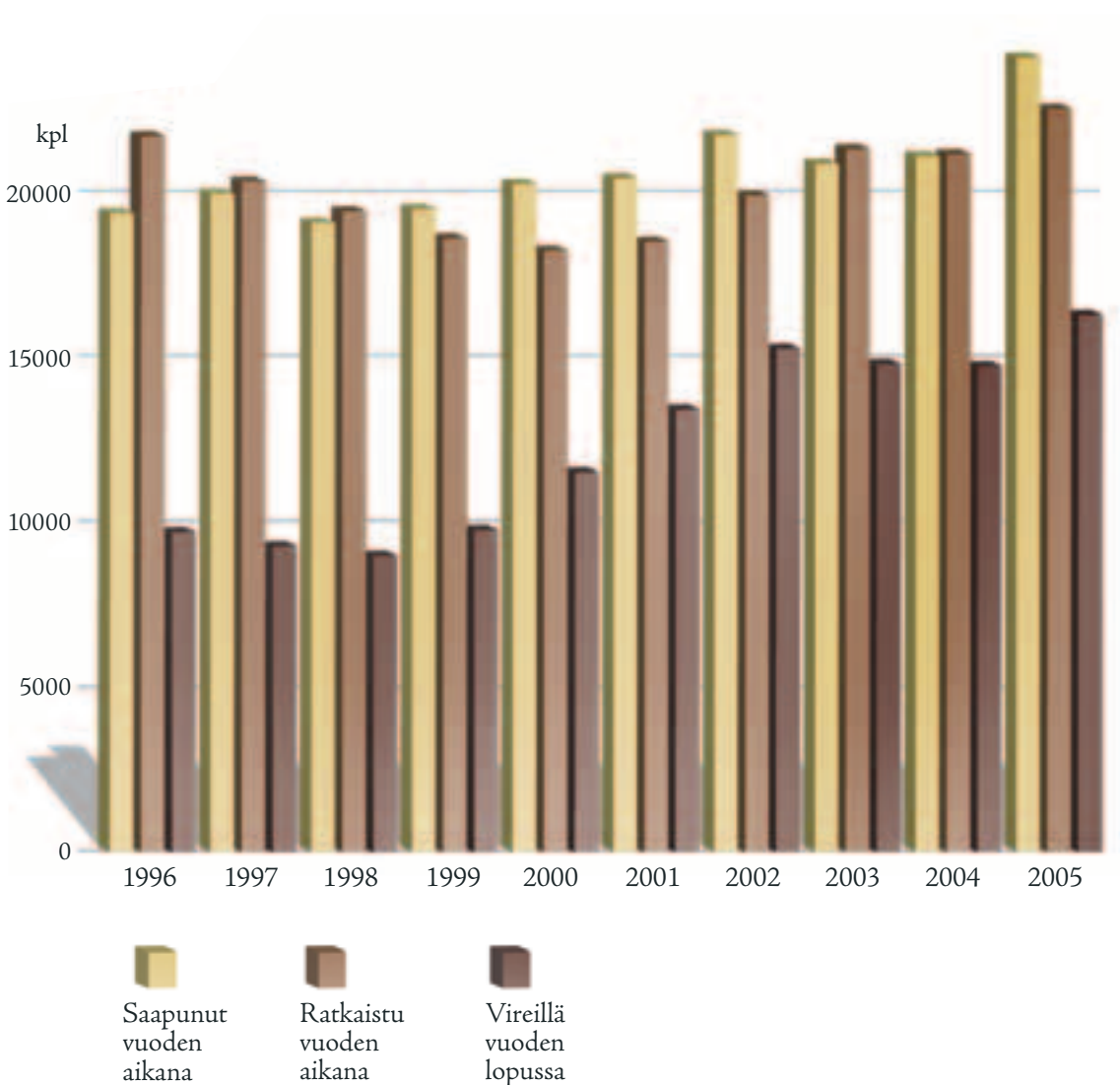
	Vireillä vuoden alussa	Saapunut vuoden aikana	Ratkaistu vuoden aikana	Poistettu vuoden aikana	Vireillä vuoden lopussa	Muutos +/-
Helsinki	6365	10677	9481	47	7514	1149
Hämeenlinna	1939	2814	2830	8	1915	-24
Kouvola	1263	1411	1522	7	1145	-118
Kuopio	1830	2474	2475	7	1822	-8
Oulu	830	1447	1333	2	942	112
Rovaniemi	375	833	651	1	556	181
Turku	1156	2247	2358	10	1035	-121
Vaasa	1070	2148	1833	28	1357	287
Ahvenanmaan hallintotuomioistuin	38	109	110		37	-1
Yhteensä, kpl	14866	24160	22593	110	16323	1456

HALLINTO-OIKEUKSIIN JA AHVENANMAAN HALLINTOTUOMIOISTUIMEEN SAAPUNEET, RATKAISTUT JA VIREILLÄ OLEVAT ASIAT 2005

HALLINTO-OIKEUKSIEN JA AHVENANMAAN HALLINTOTUOMIOISTUIMEN TYÖTILANTEEN KEHITYS 1996–2005

kpl	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Saapunut	19423	20021	19122	19550	20315	20488	21801	20929	21157	24160
Ratkaistu	21766	20388	19476	18654	18282	18552	19954	21370	21214	22593
Siirtynyt	9730	9305	9014	9794	11555	13429	15292	14825	14764	16323

■
Korkeimman hallinto-oikeuden
julkaisu 1/2006

■
Kansikuva:
Korkeimman hallinto-oikeuden
täysistuntosali
■

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS

Postiosoite

PL 180, 00131 Helsinki

Käyntiosoite

Unioninkatu 16, Helsinki

Telekopionumero

010 36 40382

Sähköpostiosoite

korkein.hallinto-oikeus@om.fi

Puhelinvaihde

010 36 40200

Asiakaspalvelu

010 36 40233

